

Barut Fıçısı

Harbi umumiden evvel Avrupanın sulh ve müsalet bakımından en tehlikeli mntakası Balkanlar idi. Bu itibarla idi ki Balkanlara Avrupanın "barut fıçası" ismi verilmişti. Harpten sonra sulh için en büyük tehlike mntakası Almanyanın şark hudutları olmuştur.

Almanya Lokarno muahedesile garp hudutlarının kat'i ve nihai olduğunu kabul etmiş, yani Alas Loren'in Fransaya ilhakına razı olmuştur. Fakat şark hudutlarının nihai olduğunu kabul ettirmek için Fransa ve Lehistan tarafından yapılan teşebbüsler bir netice vermemiştir. Bilakis Almanya şark hudutlarını kasden Lokarno muahedesinin hükümlerinden istisna etmiştir. Şark hudutları hakkında Almanyanın Lokarno muahedesile kabul ettiği taahhüt şundan ibaretir: Bu hudutları kuvvet ve cebir kullanmak suretile tadil etmeyecektir.

Kuvvet ve cebir kullanılmayarak hudutları nasıl değiştirebilir? Gerek Almanyada ve gerek Almanyanın dışında kalan Almanlar arasında son zamanlarda başlayan siyasat cereyanları bize bunun nasıl başarılabileceğini anlatıyor. Almanyanın hudutları haricinde kalan Almanların kendi mukadderatlarına hakim olmaları prensibine dayanarak ana vatana ilthak etmeleri ile. Ve Dançig'de birkaç gün evvel yapılan intihabattan sonra birgün dün yanın böyle bir emrivâki karşısında kalmaları beklenbilir.

Versailles muahedesinin 101 inci maddesile Dançig sebr ve etrafı Almanyadan ayrılarak Milletler Cemiyetinin himayesinde müstakil bir devlet haline getirilmiştir. Bu küçük devletin arazisi iki bin kilometre murabası kadardır ve dört yüz bine baliğ olan nüfusunun yüzde doksan beşi Almandır.

Küçük Dançig devletinin meclisi var, ayarı var. Siyasî fırkaları var. Ancak 1920 senesinde Lehistan ile yapılan bir mukavele ile harici münasebetlerinin tedviri bu devlete terk edilmiştir. Ve esasen Dançig'in bu siyasî vaziyeti, Lehistana bir deniz mahreci temin etmek için tesbit edildiğinden Lehistanın bu limandan istifadesi taammüştür. Hemen şunu söylemek lâzımdır ki Lehistan gerek Dançig ile bu karışık münasebetlerini tanzimde ve gerek limandan istifadeye müskülât gördüğünden kendisine daha elverişli bir mahrec aramağa başlamış ve adıyla limanını yapmıştır. Binaenaleyh Dançig Almanyadan ayrılmış ve Lehistanın da mahreci olamamıştır.

Bir taraftan limanın iktisadî vaziyetindeki inhitat, diğer taraftan halin kahir ekseriyetini Almanlar teşkil etmesi, Dançig'liler arasında Almanyaya ilthak etmek için şiddetli bir arzu uyanmasına sebep olacağı tahmin idi. Versailles muahedesini yapanlar da Dançig'in sun'î bir teşekkül oluşunu ve ergeç şehrin Almanyaya ilthak edeceğini teslim etmişlerdir. Ancak bir takım siyasî engeller buna mani olmaktadır. Ve çok iyi tahmin edileceği gibi, en büyük engel de Lehistan'dır.

Geçen pazar günü yapılan intihabatta Dançig'deki Hitlerist fırkanın kazandığı bildiriliyor. Binaenaleyh diğer bu frka Mecliste mutlak ekseriyeti temin etmiş ise, Dançig'in Almanya'ya ilthakı bir emri vâki halini almış demektir. Gerçi Dançig devletinin Milletler Cemiyeti tarafından taahhüt edilen İsviçreli bir valisi vardır. Sonra Milletler Cemiyetinin himayesinde müstakil bir şehirdir. Bundan başka 1920 mukavelesile harici temsil salâhiyetini Lehistana vermiştir. Fakat Dançig'deki Hitler fırkası Berlindeki fırkanın bir subesi vaziyetindedir. Ve bir zaman için bu şekilleri değiştirmiyerek Dançig'i Berline rapetmek mümkündür. Avusturyanın Almanyaya ilthakı meselesinin de aynı siyasî yollardan yürüdüğü anlaşılıyor. Eğer Avusturyada Hitleristler intihabatta kazanacak olurlarsa, Avusturyanın Hitlerist hükümeti Berlindeki frka merkezine bağlı olacak demektir.

Bu vaziyette Almanyada Hitler fırkasının memleketin hudutları içinde çabucak bir siyasî frka olmanın çıkıyor bir vâkıa oluyor. Ancak acaba Lehistan ve Lehistanın müttefiki olan Fransa Versailles muahedesine cepheden ruza karşı ne yapacaklar? Ve bir mukavelede bulunmak isterlerse, o zaman fiçidaki barutun kuru mu yoksa yaş mı olduğu hayli ehemmiyetli bir mesele haline gelecek.

Ahmet ŞOKRU

Fakülteler için ecnebi reis getirileceği asılsızdır

Tefik Rüşti Bey istasyondan çıkıyor..

Boğazların teslihi için ne zaman karar alacağız?

Hariciye vekili geldi, Ankaraya gitti

Cenevre konferansının 12 Hazirana kadar neticeye varması şüphelidir

Cenevre'den Viyanaya gitmiş olan Hariciye Vekili Tefik Rüşti B. dün sabah refakatinde Kalemi Mahsus müdürü Kemal B. bulunduğu halde şehrimize gelmiş ve akşamki trenle Ankaraya gitmiştir. Tefik Rüşti B. Sirkeci istasyonunda Vali Muhittin B. le Emniyet Müdürü Fehmi B. ve Muh. telit Mübadele komisyonu Türk murahhas heyeti ile bazı zevat tarafından karşılanmış, bir müfreze polis tarafından selâmlanmıştır.

Tefik Rüşti B. Tokatlıyan oteline inmiş ve biraz istirahat ettikten sonra bazı ziyaretleri kabul etmiştir. Bu meyanında Vali Muhittin B. le Boğazlar komisyonunda Fransız murahhası bu lunan M. Pozzi Vekil B. i ziyaret etmişlerdir.

Vekil B. Tokatlıyan otelinde öğle yemeğini yemiş ve saat 15 te Sovyet Sefiri M. Suriç'in ve Türk - Yunan Muhtelit mahkemesi reisi M. Boeg ile Mübadele komisyonunda Türk murahhası Kerim B. in ziyaretlerini kabul etmiştir.

Tefik Rüşti B. saat 16 dan sonra (Devamı 5 inci sahifede)

"Dörtler,, anlaşılabilir mi?

Gelen haberlere göre Dörtler misakına Romada sah çekilmek üzeredir

sakı ile de meşgul olacaktır. Bazı sayılara göre küçük itilâf devletleri dörtler misakına karşı olan menfi vaziyetlerini kısmen değiştireceklerdir. Lehistana gelince, Varşova hükümetinin mezkûm misaka karşı olan vaziyetinde hiç bir değişiklik olmamıştır. Bu vaziyet kat'i olarak menfidir.

Arif Oruç
Hilâfeti iade için bir cemiyet kurmuş!

Mesud Yarın gazetesi sahibi Arif Orucun kâh Sofyada, kâh Suriyede olduğuna dair haberler geliyordu. Antakya da çıkan "Yeni Gün" gazetesinin dün gelen nüshasından birinde de şu haber gördük: Berut 20 — Mesud Yarın gazetesi sahibi ve Türkiye firarisi Arif Oruç Avrupadan buraya gelmiştir. Buradan Irak ve İrana gidecek olan Arif Oruç gazetecilere beyanatında Türkiyede hilâfeti iade etmek üzere bir (Halâs cemiyeti (!)) kurduğunu söylemiştir.

Bugün Prag'da toplanacak olan küçük itilâf konferansı dörtler mi

Fakülteler

Ecnebi Reis getirilmeyecek

Tıp Fakültesi için bina bulundu

ANKARA, 30 (Telefonla) — Dün gelen ve Darülfünun ıslahatı hakkında haberler veren gazeteler fakültelere ecnebi profesörlerden reis tayin edileceğini yazmakta idiler. Bu haberlerin doğru olup olmadığını Maarif Vekili Dr. Reşit Galip Beyden sordum. Vehil Bey şu cevabı verdi: — Fakültelere ecnebi reis getirileceği haberi hiç doğru değildir. Ecnebi profesörlerden istifade şekilleri arasında bu hatıra bile gelmedi.

Darülfünun ıslahat komisyonu ile birlikte hastahaneler komisyonu ile birlikte

Reşit Galip Bey Ankarada talebe geçirdinde..

Haydarpaşaya giderek Tıp fakültesini ve hastahaneleri gezmişlerdir. Komitalar öğleye kadar fakülte ve hastahanelerde meşgul olmuşlar, laboratuvarları, klinikleri ayrı ayrı gezmişlerdir. İki komita müştereken bir içtima yaparak Tıp fakültesinin nakli hakkında bütün noktaları nazarla tesbit edilecek ve bir rapor hazırlanacaktır. Son ihtimaller İstanbul erkek lisesi binası üzerinde toplanmaktadır. Bura sının Tıp fakültesi olması kuvvetle

(Devamı 5 inci sahifede)

Hafta bitti

Yunan murahhasları dün gittiler

Dün Balkan haftasının sonu idi. Murahhaslar dün sabah Evkaf müzesini öğleden sonra'da İpekfilm müessesesini ve Lüks bisküvi fabrikasını ziyaret etmişlerdir. Müessese sahibi tarafından murahhaslar şerefine bir çay ziyafeti verilmiştir.

Balkan haftasında bulunmak üzere şehrimize gelmiş olan Yunan Murahhasları dün Seyrüsefainin İskenderiye postasını yapan Ege vapuru ile Pire'ye dönmüşlerdir.

Mevduatı koruma

Kanun çıktı. İkinci sahfemizde okuyunuz

Yunan Başmuharrarı M. Kofinas

Tefecilik kalkıyor, bir de Halk Bankası kuruluyor

Bazı müesseseler şimdiden faiz miktarlarını indirmeye başladılar..

Halk Bankası nasıl olacak?

ANKARA 30 (Telefonla) — Ödünç para verme işleri, Halk Bankası ve Halk sandıkları tesisi hakkındaki lâyiha bugün Adliye ve İktisat encümenlerinden mürekkep muhtelit encüme müzakere edilmiştir. Lâyiha yarın bütçe encümenine tevdi edilecektir.

Ödünç para verme lâyhasının Meclise sevk edildiğini yazmış ve lâyihaın esasları hakkında malûmat vermiş-tik.

Yeni kanunda, ödünç para veren bir takım insafsız tefeciler aleyhinde çok şiddetli hükümler vardır. Kanunun tarifine göre izinsiz faizle para vermeyi itiyat edinen ve beyannamelerinde yazılı faiz hadlerinden fazla faiz alanlara, yahut faiz hadlerini muvazaa suretile gizliyenlere tefeci denilecektir.

Tefecilik suçunu işleyenler bir aydan bir seneye kadar hapse ve 500 liradan 10 bin liraya kadar ağır para cezasına mahkûm edileceklerdir. Bunların ayrıca iki sene beş sene kadar ämme hizmetlerinden mahrumiyetlerine karar verilebilecektir.

Emlâke mukabil borç para alanlar i-

Hekim ve Eczacılar kendilerini müdafaa ediyorlar

Ticaret Odasının endeksinden çıkan mesele kime hak veriyor?

Ecza, hekim, nakil ücretleri

Ticaret Odasının her ay muntazaman neşrettiği geçinme endeksinin beş senelik kısmı ortaya mühim bazı noktalar koydu. Endeksten anlaşılacağına nazaran 929 senesi bîdayetindenberi İstanbul hayat umumiyyetle ucuzlamıştır. Yiyecek ve içecek yüzde 40, yakma ve aydınlatma maddelerinde yüzde 24, giyeceklerde yüzde 15 tenezzül vardır. Yalnız, beş senedenberi hayatın ucuzlama seyri bîhaber hep olduğu yerde sayan bir takım şeyler vardır: Vesaiti nakliye ücretleri, doktor ve ilaç masrafları gibi...

Burada bir istifham canlanıyor. Acaba için her şey ucuzlarken bunların üzerinde hiç tenezzül olmamıştır? Biz bu noktayı tetkik ettik, âlakadarlar ile temas ederek onların fikirlerini aldık.

Zeki Bey ne diyor?

Bu zevat bu kıssalarda niçin ucuzluk olmadığını şöyle izah ediyorlar: Vesaiti nakliye ücretleri niçin ucuzlamıyor? Kömür fiyatları beş sene evveline nazaran düşüktür, emele ve memur ücretleri azalmıştır. Bütün diğer kıssalar buna göredir. O halde bunların bilet fiyatlarında tenzilat yapılması icap etmez mi? Bu hususta tarife komisyonu reisi, Deniz ticaret müdürü Zeki Bey diyor ki: — Biz şirketlerin hesaplarını tetkik ederiz. (Devamı 5 inci sahifede)

Otomobille Singapura kadar...

Şehrimize geldiğini yazdığımız Amerika Reisicumhuru M. Roosevelt'in akıllarından Mm Roosevelt ve Mel Ormstead dün Ford fabrikasında otomobillerinin bazı kısımlarını tamir etmişlerdir, bugün Singapur'a kadar otomobil seyahatine devam etmek üzere şehrimizden ayrılacaklardır.

Mm Roosevelt memleketimizde seyahat için gösterilen kolaylıklardan memnun olduğunu lâzım gelen vesikalarn Turing Klübü tarafından temin edildiğini beyan etmiştir.

Mm Roosevelt'in seyahat etmekte olduğu arabaya zarif bir Ford kamyonu Buradan Ankara, Kayseri, Adana, Isparta, Şam, Bağdat'a uğradıktan sonra İstanbul'a geçecekler, oradan Singapur'a gideceklerdir.

Tarihî tefrika: 19

Yıldızdan Ordu Köşküne

Yazan: S. N.

Her hakkı (Milliyet) indirdi.

"MESNEVÎ" ÇARPMIŞ!

Bir ku'anın mânası. — Doğru söyleyişi dokuz köyden kovarlar. — Memleketine bir sürgün

Bir Eğinli Hacı Hafız Ali Efendi vardı. İstanbulda Beyazıtta, Beyazıt medresesinin yanında iki odalı bir evceğide oturur ve ramazanlarda her gün ikindi namazını müteakip, sair za manlarda yalnız cuma günleri Beyazıt camiiinde Şahâflarkapısı tarafındaki sol cemahta "Mesnevî şerif" okurdu.

Mumaleyle, pek iyi bir "Mesnevî han" idi. Lisânda talâkat, takrir ve beyanındaki selâset, güzelliğ dolayısıyla çok rağbet ve takdire mazhar olmuştu. Hocayı dinlemek için toplanan cemaat pek kalabalık olurdu.

Ramazanı şerifte, birgün bermutat ders takrir ederken: *Şin, zi şeytan, ha, zi har, ya, ez yezi Cemî herend namı şeyh amet bedit Mesnevisini okuyordu.*

Mânası: "Şeytan" kelimesinin baş harfi olan (Ş) ve (har - yani - eşek) kelimesinin baş harfi olan (H) ve (Yezi) kelimesinin baş harfi olan (Y) harflerini topladılar, (şeyh) namı zahir oldu. Demektir ki pek ağır bir tezyifi havidirdi. Mevlâna Celâledini Rumi Havretleri; şeytanette şeytana, hamakatte eşeğe, ihanette Yeziye benzeyen sahte vekar, efsoncu ve para gözlü bir takım dünya meşayihini murat ile, şerhlerinden nasî siyaset için, buyurmuşlardır.

Hacı Hafız Ali Efendi, bu beyitten tutturarak tarihî misaller getirmiş ve Padîşaha yavaşça bir kulpunu kolayını bularak din ve millete bitmez tükenmez fenalıklar yapmış olan ve gayeleri ancak para, makam, man sap, küllâh kapmaktan ibaret bulunan Cinci Hoca ve Kamışkulak Sultan Şeyhi gibi kalâşlerden bahsetmişti. Menüz çocuk denemek yaşta ki oğul rından 4 ncüsünü Kazaskerlik mevkiî ne çıkarana ve diğer oğlunu kendinden sonra Şeyhîslâm olmak üzere "payeî fetva" tevccühü suretile meşihati islâmîyede veraset usulünü ihdâsa kalıkan Feyzullah Efendi ve umuru devleti hercü merce uğratan Topal Atâ Efendi gibi şeyhîslâmları da hatırlamış, "selâtinü üzzam" ın iğfal ve idlâl olduklarını, doğru söyleyenlerin bu iğfaller, idlâller yüzünden makbul ve mesmu olamadıklarını anlatmıştır.

Cemaat içinde bulunan danîşmentler ve Zaptiye nezareti memurları, bu ders takririni bir çok ta ilâvelerle büyültüp şişirerek yazmışlar ve hem en o gece hünkâra arz olunmuştu. Zaptiye memurların girmedikleri, hazır bulunmadıkları yer çok gibiydi. Bilhassa böyle halkın cemaatte toplanmış yerlere çok dikkat ve alâka gösterirdi. Hacı Hafız Ali Efendinin takririni, onlar için güç ele geçer bir fırsatı ve bunu kaçırma yollarını da pek tabii idi.

Sultan Hamit, buna fevkalâde hidetlenmişti. Mukarrebinden bazı hacı, hoca ve şeyhler tarafından da padîşahın, esasen daima parlamaya müheyya olan "ateşi vehmi" de körüklenerek ertesi günü çıkan bir irade ile zavallı (Mesnevihan) palas pandiras tevkif olup derhal asil memleketi olan Eğin sürülmüştü.

Yarın:

Mahmut Esat Ef. müstantik huzurunda

Muzır neşriyattan maznun Defte: haneî Hâkani Nazırı! — Muzır neşriyat ne imiş? — İlim, cürüm olmaz!

Komşu memleketlerde

Bir hilkat ucubesi

Suriyede Zühlede Hatice adlı bir kadın birkaç gün evvel iki başlı, üç kollu ve kolların birinde iki eli olan bir çocuk doğurmuştu. Birkaç dakika yaşadıkdan sonra ölen çocuk teşrih için Sihhiye memurları tarafından alınmıştır.

Halep-Musul arasında telefon

Halep ile Musul arasında telefonla konuşulması için icap eden haklırlar bitmiştir. Yakında bu hat açılacaktır.

Aka Gündüz'ün
Yayla Kızı

Millî, büyük, sinema romanı

Aka Gündüz Beyin, bilhassa Milliyet için uzun zamanda beri hazırlamakta olduğu bu roman bitmek üzeredir. Büyük inkılabın mühim bir tarafını Anadolu yayla sının kırında gösteren bu millî, büyük roman aynı zamanda yepyeni bir senaryodur. (Bu toprağın kızları) nı, (Dikmen yıldızı) nı, (Çapkın kız) ı, son çıkardığı (Uvey ana) yı okuyanlar (Yayla kızı) nda daha yeni, daha heyecanlı bir olgunluk bulacaklardır.

HARİCİ HABERLER

Borçlar

Amerika 75 milyon yerine 10 milyona razı..

PARİS, 30 A.A. — Londra konferansının arifesinde, Avrupalı borçluların bir "hata" işlemelerine mâni olmak için, M. Roosevelt'in teşebbüslerine bulunduğu Newyorktan Agence Economique et Financière'de bildiriliyor.

Amerika Reiscümhur, borçluları mu-kavelelerin değişmez olduklarını tanı-mak ve hüsnüniyetlerini göstermek üzere 15 haziran'da "itibari tediyat" da bulun-mağa davet etmektedir.

Bazı Amerika gazeteleri, İngilterenin 15 haziran'da vermeğe mecbur olduğu 75 milyon İngiliz lirası yerine 10 milyon lira verdiği takdirde bunun Amerika tarafından kabul edileceğini bildir-diğini yazıyorlar. Fransa da geçen 15 kanunvevvel taksitini ödemek şartıyla bu taksit için küçük bir meblağ verebi- lir, bu suretle M. Roosevelt ile derhal müzakerata başlamak hakkını kazanmış olur.

LONDRA, 30 A.A. — 15 haziran'da gelecek olan vade için Amerikan alaca- ğı vaziyet hakkında Vasington'dan gelen ve hiç de emniyet verici olmayan haberler, İngiltere efskârı umumiyesini, iki hafta kadar bir karar almağa mecbur etmektedir. Daha geçen on beş ka- nunvevvel vadesinde bu hususta ayrı- lmış olan siyasi mahafil efskârı, aynı va- ziyeti muhafaza etmektedir. "News Chro- nicle" kabine de bile nokta nazar ihtilâfı olduğunu ve kabinenin bu mesele- nin halini parlamentoya bırakacağı yaz- maktadır. Daily Mail kabine ekseriyeti- nin 15 haziran vadesinin tediyası tara- fında olduğunu, Avam meclisinde de bu yolda tavsiye bulunacağı bildirmek- tedir.

Mütearrız

Hâlâ bu kelimeyi tarif edemediler

CENEVRE, 30. A.A. — Mütearrız- ızın tarifi de silâhları bırakma konfe- ransının mevzuu olmakta devam edi- yordu.

Konferansta büyük bir ekseriyetin kabul etmiş olmasına rağmen, emni- yet komitesi ve reisi M. Politis tarafın- dan verilmiş olan proje aleyhine İn- giltere, Almanya ve İtalya mücadele etmekte olduğu için dünkü münaka- şalardan netice ve mütearrız tarifi- nin kabulü hakkında kat'î birşey söylemek kabul olamamaktadır.

Bu kadar birbirinden ayrı nokta na- azırlar karşısında, M. Henderson karşılıklı tezler sahibi M. Eden, M. de Madariaga ve Dvoglevsky yolda şın efskârını telif için M. Politis'in de- lâletle çalışılmak üzere müzakerata devam olunmasına karar almağa mu- vaffak olmuştur. Bu suretle mütea- rızın tarifi için dün yapılan umumi münakaşa bir netice elde edilmeden kapanmıştır.

CENEVRE, 30. A.A. — M. Paul Boncour umumi komisyonda emniyet komitesini tebrik etmiş ve mütecavi- zinin tarifi projesine Fransanın kayırt- sız ve şartsız iştirak ettiğini söyleye- rek demiştir ki :

"Umumi komisyondun bu tarifi itti fakla tasvip etmesini temenni ederim. fakat bunun böyle olmasının korku- yorum. Bu takdirde çok müteessir ola- ğım. Kurmağa çalıştığımız beynel- milel emniyet binasının belki de tem- el mahiyetinde olan bir proje karşısında bulunuyoruz. Bunsuz hiç bir şey kurtarmak mümkün değildir. Komitenin ve mazbata muharririnin meziyeti havaî bir tarif yerine müb- ted vakaları ihtiva eden bir liste ko- nulmuş olmasındadır. Hiç şüphesiz list e, beynelmilel hakimim takdirde bu- lunması için sağlamlı bir esas teşkil et- mektedir. Ne için onu böyle bir esas- tan mahrum bırakmalı? Eğer komis- yonun cevabı menfi çıkarsa, müzake- relerimizin neticesi hakkında çok va- him endişelere düşeceğim.

Avusturya ve Hitlerciler

VIYANA, 30. A.A. — Bloküs meselesi hakkında Correspondan- ce politique gazetesi, Berlin yarı resmî gazetelerinin cumartesi gün- üne ve aynı zamanda birbirine zıt iki tebliğ yazdıklarına işaret edi- yor.

Birinci tebliğ, bloküs'ün Avus- turya ve Alman münasebatını ha- leldir etmemeye matuf olduğunu yazıyor.

İkincisi ise bu tedbirin Dollfuss kabinesini devirmeğe matuf oldu- ğunu hissettiriyor.

Bu sonuncu tebliğ, Berlin'de Vi- yanalı Hitler taraftarı menbadan neşredildiğine göre Correspondan- ce Politique, şu neticeyi çıkarı- yor :

Avusturya'nın dahili siyasetine, iktisadî bir taziyek ile tesir yapı- lmadık istenmektedir. Fakat bu te- şebbüs, Avusturya halkının büyük bir ekseriyetinin vaziyeti ile mu- vaffak olamayacaktır.

Paleolog için

Yunanistanda kırallık lehine nümâyişler

ATINA, 29 — Dün son Bizans impe- ratoru Kostantin Paleologosun vefatının yıldönümü münasebetile yapılan ayin ve bu ayin münasebetile krallık lehine vuku bulan tezahürler, muhalifleri hayrete düşürmüştür.

Muhallif ve Venizelist gazeteler, bu ayinden bahsederken bu kabil tezahürle- rin Türk - Yunan dostluğunu zehirliye- ceğini yazmakta ve cümhuriyeti remen tanmış olan hükümetçi ahali fırkasının krallık lehindeki tezahürlere nasıl öna- yak olduğunu sormaktadır.

Muhallifler, hükümeti cümhuriyet ve krallık meselesinde sarîh bir vaziyet alma- ğa davet etmektedir.

Hükümet taraftarı gazeteler son Bi- zans imparatoru için yapılan ruhani ay- ın münasebetile muhalif gazeteler tara- fından vâki olan tenkitleri, Türk - Yun- an münasebetini zehirlemeğe matuf bir mesedet eseri olarak tasvif etmekte- dir. Hükümetin cümhuriyet ve krallık mes- lesi hakkında bir tebliğ neşretmesi- ne intizar edilmektedir. Cümhuriyetiçi mahafil, dünkü nümâyişlerden sonra sa- bık kral hanedanı lehinde anî bir hare- ket vukuundan korkuyorlar. Hatîta kral Jorjun bir tayyare ile ansızın avdetin- de endişe ediyorlar. Cümhuriyetiçi- ler, rejimi şiddetle müdafaya karar ver- mişlerdir.

M. Goebbels

İtalya kralı ve Mussolini tarafından kabul edildi

ROMA, 30 AA. — İtalya kralı bu sabah saat 11.30 da Quirinal'da M. Goeb- bels'i kabul etmiştir.

M. Goebbels, sonra M. Mussolini'yi zi- yaret etmiştir.

İntellektüeller federasyonu reisi M. Baden tarafından varilen ögüle yemeğin- den sonra, Alman nazır, hariceteki İtalyan- lar cemiyeti merkezinde kabul edil- miştir. Nazır, haricet ölmüş İtalyanlar âbidesine çiçek koymuş sonra da haric- teki İtalyanların teşkilâtı, mektepler, neşriyat ve muhtelif kültür müesseseleri hakkında M. Parini ile görüşmüştür.

VIYANA, 30 A.A. — Romadan gel- mekte olan M. Goebbels Tyrol da Kuf- stein'dan geçerken, nazır fırkasından bir heyet tarafından selâmlanmıştır. Hitler- ciler büyük bir tezahür hazırlıyorlar ve o mntakadaki taraftarlarını davet edi- yorlardı. Fakat jandarma kuvvetleri ista- syonuna ancak küçük bir grupun girme- sine müsaade etti.

İntihabın neticesi

Dantzig'te hükümet usulü değişmek üzere..

DANÇİĞ, 30 A.A. — Pat Ajan- sı bildiriyor: Matbuat, intihabat neti- cesi hakkında neşriyat yapmakta ve merkez fırkasının vaziyetini mu- hafaza ettiğini, nazilerin, hükümet usulünü değiştirmek için lüzum ek- seriyeti elde edilebilecek üzere, mil- liyetperver ve merkez fırkası ile anlaşmaları icap ettiğini kaydet- mektedir.

VARŞOVA, 30 A.A. — Dançig den bildirildiğine göre, Hitlerciler intihabatta kazandıkları zafer münasebetile tezahürat yapılmaması yasak etmişlerdir. Şehirde tabii va- ziyet hüküm sürmektedir.

İktisat konferansında
Amerikalılar

VAŞINGTON, 30. A. A. — Dün ya iktisat konferansında bulun- cak olan Amerika murahhasları yarın gideceklerdir.

Murahhaslar, dün, Roosevelt ile son bir müzakerede bulunmuş- lardır.

Bir murahhasın verdiği beyana ta göre, Amerika cümhur reisi, konferansın muvaffak olabilmesi için, murahhaslara kabil olanı yap- malarını talimat olarak vermiştir.

Hudutların tadili aleyhine nümâyişler

BÜKREŞ, 30. A. A. — Muahede leri yeniden tetkik cereyanı aley- hinde nümâyişte bulunmak üzere dün yapılmış olan metingte bir ka- rar alınmıştır. Bu kararda muah- deler aleyhine ve hudutların tas- hihine yapılan propagandala- rın sulhu tehdit ettiği ve bunun harbin ezici tesirlerini kaybetme ğe çalışan milletlerin kuvvetlen-melerine mâni olarak geçiktirdiği bildirilmektedir.

Sofyada suikast

SOFYA, 30. A. A. — Dün ak- şam, Protogerof taraftarlarından Stoyan Atanasof, Sofyanın bir so- kağında, Makedonya komitesi a- zasından Boginoff'u tabanca ile sokakta öldürmüştür. Katil yakalanmıştır.

SON DAKİKA

Tekâüde sevkedilen bazı jandarma zabitleri hakkında takrir

ANKARA, 30 (Telefonla) — Tekirdağı me'b'usu Cemil Beyin kaüde sevkedilen bazı jandarma zabitlerine ait olan kararın umumi yette müzakere edilmesine dair takriri hakkında Arzuhal encümeni mazbatasını hazırlamıştır. Bu mazbata yarın heyeti umumiyede mü- here edilecektir.

Şehit babası ve anasına maas

ANKARA, 30 (Telefonla) — Şehit babası Ali Beyin ve vâli Sıdka ve Lofçalı Hava ve Filibeli Ayşe Hanımlara maas tahsisine kunda Bursa me'b'usu Rüşti Bey Meclise bir kanun teklifi vermiştir.

Cenup demiryollarının işletilmesi

ANKARA, 30 (Milliyet) — Toprakkale - Ayaş, Fevzipaşa - M. danekber, Çobanbey - Nusaybin Derbesiye - Mardin, Crablus - L. hatlarından mürekkep bulunan cenup demiryollarının işletilmesi- ni müzakere eden meclis üyesi İsmail Efendi'nin imzası ile Nafia vekiline salâhiyet verilmesi hakkında Meclise bir kanun lâihası sevk olunmuştur. Bu hattın uzunluğu 10 kilometredir.

Harpte ve Mütarekede fedakârlıkları görülenler için..

ANKARA, 30 (Telefonla) — İstiklâl harbi, umumi harp ve mü- reke senelerinde memleketimize maddeten ve manen yardımları ve fedakârlıkları görülen bazı zevata gayrimenkul verilmesi hakkında hükümet Meclise bir lâihaya sevk etmiştir. Bu lâihaya göre kendile- ne gayrimenkul verilecek zevat şunlardır: Topkapılı Cambaz me- vefa Mehmet Efendinin oğlu ve refikası, İskenderonlu Tayfur Bey ve Ali Rıza Beyle birlikte zevcesi Meryem Hanım, Hintli Abdurrah- man Riyas Efendi, Musullu Naip zade Cemalettin Efendi. Bu zev- bina iratları vergisi kanununa kıymetleri altışar bin lirayı geçmi- cek münasip yerlerde meccanen gayrimenkul mal verilecektir.

İnşaat işleri için bono

ANKARA, 30 (Telefonla) — Çubuk parası ve Bursa ovası islah ve inşaat işleri için bono çıkarılması için hükümet Meclise bir lâihaya vermiştir.

Deniz ve Hava Ticareti Lâihası

ANKARA, 30 (Telefonla) — Deniz ve Hava ticareti umumî dâirliğü ile iç hatlar, dış hatlar fabrikalar ve havuzlar teşkilâtı hakkında lâihaya yarın heyeti umumiye de görüşülecektir.

Hariciyede yeni tayinler

ANKARA, 30 (Telefonla) — İnhilâl eden üç büyük elçilik mü- şavirliklerine merkeze nakledilen sabık Moskova müstefarı Mehvet Ç. vat, Mahmut Sait ve Fuat Abdüsse lâm Beyler, dokuzuncu derece- de bir konsolosluğa Fuat Nebil, yedinci dereceden müstefarlığa sabık A. na baş kâtipi Sedat Zeki beylerin tayinleri âli tasdikla iktiran etmiştir.

Mevduatı koruma kanunu

Mecliste kabul edildi

Dün Mecliste Hava yolları idaresinin bütçesi de tasdik edilmiştir

ANKARA, 30 A.A. — B. M. Meclisi bugün reis vekili Refet Beyin riyasetin- de toplanarak mevduatı koruma kanunu nu müzakere ve kabul etmiştir.

Bu kanuna göre, Türk kanunlarına tevfiakan teşekkül etmiş olup elyevm faaliyette bulunmakta olan bankalar bu kanunun neşri tarihinden ve bundan son- ra teşekkül edip faaliyete geçecek olan bankalar teşekkülü tarihinden itibaren iki ay zarfında Maliye Vekâlet'ne birer beyannâme vermeğe mecburdurlar. Bu beyannâmelerde: Bankanın unvan ve te- sisi, Türkiye ve ecebni memleketlerdeki merkez ve şubelerinin bulunduğu mah- hallerin isimleri, sermayeleri miktarları ile bunun ne miktarının tediy e edilmiş ve ne miktarının henüz tediy e edilmemiş bulunduğu, muhtelif nevi ihtiyat akçe- lerinin miktarları ve istigal ettikleri mu- aamele nevileri gösterilecek ve bankanın teşekkülüne ait vesikalardan musaddak suretleriyle bilançoları rapptolunacaktır.

Ecebni memleketlerde teşekkül etmiş olup Türkiye'de şube açmak suretile fa- aliyette bulunan veya bundan sonra Türkiye'de şube açarak faaliyete geç- cecek olan bankalarda bu hükme tabidir- ler. Bundan maada bu bankaların vere-cekleri beyannâmede bankanın unvanı ve hangi memleket kanununa göre teşek- küll ettiği ve merkezinin bulunduğu yer, Türkiye dahilinde aktıkları şubele- rin bulunduğu mahal ve bunların açıl- ma tarihi, Türkiye'deki şubelerine bu ka- nun mucibince tahsis ettikleri sermaye miktarları, istigal ettikleri muamele ne- vileri gösterilir ve şubelerinin açılması- na müteallik vesaikin musaddak suret- leri beyannâmelere rapptolunur.

Ecebni bankaların Türkiye'de şubele- rine tahsis ettikleri sermayenin Türk parasına tahlil edilmiş olması meşruttur. Kanunun bir maddesine göre de mev- duatı kabul edilecek için Türk kanun- larına tevfiakan teşekkül eden bankaların tediy e edilmiş sermayelerile bitümün ih- tiyat akçeleri baliginin ve ecebni mem- leketlerde teşekkül edip Türkiye'de şube açmak suretile faaliyete bulunan bankaların Türkiye'deki şubelerine tahsis e- dilmiş sermaye miktarının bir milyon lira, nüfusu 100 binden fazla ve 250 bin- den aşağı olan yerlerde en az 500 bin lira, nüfusu 50 binden fazla ve 100 bin- den aşağı yerlerde en az 150 bin lira, nüfusu 50 binden aşağı olan yerlerde en az 50 bin lira olması şarttır.

Kanunun neşri tarihinde tediy e edil- miş veya Türkiye'de tahsis olunmuş ser- mayeleri muayyen hatlere balığ olmaları bankalardan sermayelerini arttırmak- ta direcektir. Mevduat kabulüne me- bankalar hesaplarında ticari mevduatı tasarruf mevduatını ayırmağa mecbur- durlar. Aleümün devlet ve devlet me- sesatî ile idareî hususiyeye ve belediye- rin ve bunlara ait müesseselerde mu- fii umumiyye hadim cemiyetlerin ve lilettik banka ve şirketlerle ticaretle- lere ait olmak üzere tacirlerin mevduatı ticari mevduat ve bunlardan madanî mevduatı da tasarruf mevduatı sayılır.

Bankalar vadeli vadesiz ve ihbare- bi tasarruf mevduatının karşılığını kil etmek üzere vadesiz veya en çok ay vadeli veya bir ay evvel ihbare mevduat için yüzde 30, bir aydan fazla bir seneden az vadeli veya bu vade- de ihbare tâbi mevduat için yüzde bir sene ve daha ziyade vadeli veya müddetle ihbare tabi mevduat için yüzde 10 karşılık ihtiyat akçesi bulun- mağa mecburdurlar.

Tasarruf mevduatı Tasarruf mevduatının sekizinci me- deye göre banka mahzuf tutulmuş yüzdeleri o tevdiatın intizaylı kısmı olup bankanın diğer alacaklıları tara- fından bu karşılık haczedilemez.

Hava yolları Bundan sonra, hava yolları devlet letme idaresinin 1933 mali senesi be- si müzakere edilmiş, idarenin masra- f karşılığı olarak 180 bin lirallık tahsis verilmesi kabul olunmuştur. İdar e masarifatı karşılığı olan varidatı da bin lira olarak tahmin olunmuştur.

1926 mali senesi umumi masarifatı ait hesabı kat'î kanun lâihası müzaka- re ve kabul edildi.

Küçük Menderes Bundan sonra kabul edilen bir kan- un ile de, Küçük Menderes nehri su- sı içinde bulunan bütün dere, çay, kö- kol ve ayakları ve azmakların küt- gülenleri ve hususiyete fetrek ve tı- da dereleri üzerinde islahat yapılmı- şa hâsatan Tire kasabasının Hüseyin köprüsünden başlayarak denize kadar- ders yatığı ve azmakların düzeltilme- si ve setler inşası suretiyle sel zarar- ının önüne geçilmesi, bütün göl ve tı- taklıklarla bu gibi su altında kalan- erazinin kurtulması veya islahı ve be- den gollerin tarlasına hendi çekilme- kulması ve bu maksatla görülecek iş- su işlerinin yapılması için en çok sene- de bitirilmek üzere üç buçuk milyon liranın sarfına ve gelecek seneler- sarı teahhüdâtı irasına ve bu maksat- bono ihracına mezuhiyet verilmiştir.

SÖZ

arasında
Propaganda!

Harp sonu en kuvvetli millet mayalarında en zorlu kerpiç olarak propagandayı kullanıyor. Yabancı gözleri yalnız onunla büyüleyen, iç gönülleri sadece bununla sevdiğine düşüren milletler var!

Her gün dünya pazarlarını kucak kucak dolduran kitaplar, gözlerimizi boyayan filmler en teknik ilimler arasında giren propaganda sanatının incelikleridir. Elverişli Japonyadan getirdiği müveddelerle Mançuri istilasını haklı göstermek için Türkiye'de kitap bile bastırılmıyor! Film gazeteleri propaganda merkezlerinin yer yer dolaşan çingrakları hükümüne girmiştir.

Dünyanın öküzü boynuzları üzerinde durduğu devirler belki olmuştur. Fakat, bugün bu yuvarlağı çeviren bazı daha çok propagandadır.

Buna, yerinde olursa: — "Tevazü" propaganda.. — "Tadafü" propaganda!.. Diye de ad verilebilirsin!

Türk milleti dünyanın en büyük kurtuluş savaşını yaptı. Kaç filmi mi var? Hiç.

Gazi Türkiye'si bir silkinde bin bir inkılabın kaynaklığını ve anağını yaptı. Kaç kitap yazıldı? Hiç.

Bazı milletler gibi yapmadıklarımızın değil, yaptıklarımızın yüzde birini kitaba ve filme geçirseydik şimdiye kadar kütüphaneler doldurur, her gün yeni bir şerit bir beyaz perdeye renk verirdi!

Milli inkılabın on üçüncü senesinde, cumhuriyet kuruluşunun onuncu yılında bile on üç inkılab cildi basmış, on inkılab filmi çevirmiş değiliz!

Biz bakışları yabancı sınırları aşan, tahrik propagandasına düşen, politika dalaverelerine koşan ağgöz ve obur bir millet değiliz. Bunun propagandasından, bunun telkininden, bunun hazırlığından da uzağız. Sadece yaptığımızı tanıtmak, taşımak ihtiyacındayız!

Yapılanı, yapılabileni söylemek tevazuun çerçevesini aşmaz.

Türk milleti için tadafü propagandası, yerleşme propagandasında ilk merhale budur. Bunun bir ifadesi de:

— Her şey inkılab için.. Diyen propagandadır. — Görünen köy kılavuz istemez..

Derler ama, bu söz şimdi yalnız söyleyenlerin dilinde kalıyor!

Etem İZZET

Pollite

Kavga, yaralama
Balatlı sabıkalı Maksut, Sarı Kemal ile kavga etmiş ve yaralanmıştır.

Eroin
Kasımpaşa Ahımsahım sokağında (Turan Yani, polise Şevket, Hikmet ve Kasbar'ın eroin kullandıklarını haber vermiştir. Bunların üzerlerinde eroin çıkmıştır.

BORSA

(İş Bankasından alınan cetveldir)

30 MAYIS 1933

Akşam Fıatları

İstikrarlar	Tahvilât
İstikraz dahil kuponuz	Ergani
1933 İstikrazı	Elektrik
Sark d. yolları	Tramvay
D. Muvahhede	Tünel
Gümrükler	Rahatı
Sıyâhi mahi	Anadolu I
Bağdat	III
T. askeriyeye	mesil

ESHAM

İş Bankası Na-	Bomonti	21,10
ma	Terkos kuponuz	—
" " Hamiline	9,50	—
" " Müessis	102	29,30
Anadolu Hisse	25,10	İttihat dey. ko-
Tramvay	51,30	ponusz
Reji	3,55	Sark dey.
Sir. hariye	15,—	Balya
Telefon	13,—	Sark m. ezza

ÇEK FİATLARI

Paris	12,06	Prağ	15,91
Londra	70,45	Viyana	4,48,25
Niวยอร์ก	56,05	Madrid	5,54,65
Milano	9,14,15	Berlin	2,02,25
Brüksel	3,40	Varşova	4,21,5
Atina	80,20	Peste	3,75,25
Cenevre	245,355	Belgrat	35
Sofya	68,29	Bükreş	79,85
Amsterdam	118	Moskova	10,90,75

NUKUT (Satış)

Kuruş	Kuruş	
20 f. Fransız	165,—	1 Şilin, Av.
1 İstikraz	710,5	1 Pezeta
1 Dolâr	177	1 Mark
20 Lira	215	1 Zeloti
20 f. Belçika	115	1 Penga
20 Drabah	25,50	20 Ley
20 f. İsviçre	815	20 Dinar
20 Leva	26,—	1 Çernoveç
1 Florin	85,—	1 Altın
21 Kur. Çek	120	1 Mecidiye Banknot

ŞEHİR HABERLERİ

Ekonomi

Çalpara

Amerikalılar çalparayı bizden alıyorlar

Son zamanlarda yeni ve şayanı dik kat bir ihraç esyası meydana çıkmıştır. Bu yeni ihraç malı (çalpara) denilen bando ve cazbant zilleridir. Bu ziller kâfi evsafta ancak memleketimizde yapılabilmektedir. Bu zillere lazım gelen tuvaletli yalnız Türk sanatkarları verebilmektedir.

Bütün Amerika ordusu için lazım olan bando zilleri bize sipariş edilmiş ve geçen hafta gönderilmiştir.

Yumurta fiatları

Yumurta fiyatları yükselmiş ve başlıca Anadoludaki yumurta tacirleri, köylerden yumurta toplamaktadırlar. İzmir tacirlerinin de, İspanya yumurta göndermek üzere bir vapur tutacakları haber verilmektedir.

Konşimentolar

Konşimentoların türkçe yazılması mümkün olup olmadığı tetkik eden Ticaret odasındaki komisyon konşimentoların fransızca yazılması ve ancak noterlerce tasdik edilmiş türkçe suretlerinin alâkadarlara bildirilmesi muvafık olacağına karar vermiştir.

Et fiyatları düşecek

Son günlerde şehrimize mühim miktarda kasaplık hayvan gelmiştir. Bu mevzide bu kadar fazla kasaplık hayvan gelmesi fazla görülmektedir. Gelen haberlere göre Haymana ovası muntakasından da kasaplık hayvan gelmek üzere. Bu takdirde et fiyatlarında mühim bir tenezzül görülecektir. Son birkaç gün içinde et fiyatları on kuruş düşmüştür. Bu sene hayvan ihraçatımızın az olması bunda büyük bir amildir.

Londrada nümune sergisi

Londra ticaret mümessilimiz müessesillik binasında ihraç eşyamızdan mürekkep bir nümune sergisi açmağa karar vermiştir. Ticaret odası bu nümuneleri hazırlamaktadır.

Milano sergisinde sigara ve ipeklilerimiz

Milano sergisine İktisat Vekâleti namına İhracat ofisi tarafından gönderilen Akil B. şehrimize avdet etmiş ve sergiye ait raporunu İktisat Vekâletine göndermiştir. Sergideki Türk pavyonunun kâfi derecede muvaffak olmadığı hakkındaki rivayetler devam etmektedir.

Diğer taraftan verilen talimata göre, sergide İnhisar idaresi tarafından teşhir edilen 30 bin paket Yenice, 30 bin paket Sipahi Ocağı ve 30 bin paket Enalâ sigaralarından Yenice'ler müstesna diğerleri kâmilan satılmıştır. yalnız Yenice'ler, İtalya hükümetinden müsaade mahsus alınmış olmadığı için satılmamıştır.

İnhisar idaresinin likörleri de iyi teşhir edilmiş ve bir İtalyan müessesesi likör ve şaraplarımızın İtalya'da satışını kendisine verilmesi için teşebbüste bulunmuştur. İpeğin kumaşları da rağbet görmüş ve satılmıştır.

Yugoslavyada tüccar elinde kalan afyon

Yugoslavyada tüccar elinde satılmayarak kalan külliyyetli miktarda afyon, hükümetçe isdar edilen bir kararname ile kâmilan hükümet tarafından satın alınmıştır.

Yugoslav zürri da, bu sene afyon tarlalarına tütün ekmişlerdir.

Odada istatistik ve neşriyat şubesi

Ticaret Odası idare heyeti, son içtimada, İstatistik ve neşriyat şubesi diye Odada yeni bir şube ihdasına, kütüphaneye, istatistik, mecmua ve gazete bürolarının bu şubeye bağlanmasına karar vermiştir. Bu şube müdürlüğüne raportörlerden Galip Bahtiyar B. in 300 lira maaşla tayini muvafık görülmüştür.

Yumurta tacirleri dün toplandılar

Yumurta tacirleri, dün İhracat ofisinde bir toplantı yapmışlar ve yumurta ihraçatının tanzimi ve tezyitinin temini maksadıyla bir birlik teşkiline karar vermişlerdir. Birliğin nizamname projesi de hazırlanmıştır. İkinci bir içtima müteakibi birliğin müsaadesi alınmak üzere hükümet müracaat edilecektir.

Tiftik

Ticaret ve Zahir Borsasına hazırlanan bir rapora göre, 932 senesinde bir müddet durgun geçen tiftik piyasası, hükümetçe tiftik takasa tabi tutulması üzerine canlanmış ve Rusların mübayaatı ile de tiftik üzerinde canlı hareketler olmuştur.

Konya sergisi

KAZA (Milliyet) — Milli İktisat ve tasarruf cemiyeti Konya şubesi tarafından tertip edilen Konya ikinci milli sanayi sergisi 20 haziran 933 tarihinde açılacak ve 5 temmuz 933 gecesi kapanacaktır.

Sergide yalnız yerli mamulât ve mas

Belediye

Oktruva

Yüz kadar memur açıkta kalacak

Oktruva resmi kaldırılıp gümrük vasıtasıyla tahsil edileceği için Belediye oktruva müdürlüğüne lağvedilecektir. Oktruva müdürlüğünün lağvından dolayı 100 kadar memur açıkta kalacaktır. Belediye bu memurları münhal oldukça diğer vazifelere yerleştirecektir. Münhallere hariçten kimsenin tayin edilmemesi için şubelere sıkı bir tamim yapılmıştır. Belediye bu 100 memura yer aramaktadır.

Eminönü tanzifat ameli kadrosu tevsi edilmiştir. Yeni kadro ile yangın yerlerinde henüz açılmamış olan yolların tesviyesi yapılacaktır. En fazla Lâle civarında birçok yollar açılacaktır.

Tahsisat bittii

Mali sene sonu olması dolayısıyla Belediye bütçesi fasıllarında tahsisat bitmiştir. Yeniden hiç bir masraf istenmemesi için şubelere bir tamim yapılmıştır.

Kısa haberler

* İstanbul Gümrükleri Başmüdürlüğünün yeni kadrosu henüz tebliğ edilmiştir. Bu itibarla maasatın birkaç gün gecikmesi muhtemeldir.

* Beylerbeyi Hilâliahmer nahiyesi köyde bir mäsare vermiştir. Müsare vede ayrıca nutuklar da söylenmiş ve halk gece yarısına kadar eğlenmiştir.

* Ankarada T. D. T. Cemiyetinin çalışmalarına iştirak ettikten sonra Çanakalede Truva harabelerini ziyaret etmiş olan Rus linguistique mütehassısı ve Rusya Fen Akademisi reisi M. Mar dün şehrimize gelmiştir, bir kaç güne kadar Rusya'ya gidecektir.

* Verem Mücadele cemiyetinin Erekköy Sanatoryumu kuruluşunun yıldönümü merasimi bu cumadan 9 haziran cumasına gününe kalmıştır.

Mahkemelerde

Kopan parmağın parası

Bir amele makinada kopan parmağı için patronun tazminat istedi

Bundan bir müddet evvel Josef Aciman Efendinin kontplake fabrikasında bir kaza olmuş, Ahmet isimli bir amelenin sağ elinin bir parmağını motor kapmış ve koparmıştı. Ahmet Efendi:

— Bu kaza olmadı, fakat Aciman Efendi fabrikadan iş çıkıyor, makine den tahta alırken motoru durdurmadın, diye emir verdi, biz de motoru durdurmadık ve işte bu kaza oldu, diyor Aciman Efendi aleyhine bir tazminat davası açmıştır. Bu davaya dün birinci ceza mahkemesinde bakılmıştır. Aciman Efendi:

— Ben iddia edildigi gibi bir emir vermedim ve hiç kime insana parmağını kopar diye emir vermez, demiştir. Mahkeme şahit celbi için başka güne bırakılmıştır.

Maznun 55 yaşında

Maznun Osman Efendi 55 yaşında kısıklı sesi, beli bükülmüş bir ihtiyardı. Anadoludan yeni gelmiş bir adamın Gümüşsuyu yokuşunda yanına sokularak:

— Evlât, sen mazlûm bir çocuğa benziyorsun, benim bir hafta evvel ölüm öldü, bir takım yeni elbisesi vardı, hayırına onu sana vereyim, diye aldatarak 14 lirasını çalmaktan suçlu idi. Davacı mahkemeye gelmemiştir. Suçluya aleyhindeki isnat anlatıldı, adam inler gibi bir sesle:

— Bir belâ ki efendim, bir belâ ki.. dedi ve anlattı:

— Bir gün, çok sıcak bir yaz günü.. iki kavun almıştım, çantamda çocuk çocuk için hazırlanmış biraz nevale de vardı, Gümüşsuyu yokuşunu tırmanıyordum. İhtiyarlık. Biraz soluk almak için yol boyundaki kanapelerden birine oturdum. Daha terimi silmiye meydan kalmamıştı ki izbandut gibi bir adam geldi, yakama sarıldı:

— Sen on gün evlase vereceğim diye benim 14 liramı dolandırдың ha.. seni utanmaz kepaze.. falan diye bağırmaya başladı.

— Aman oğlum, bir yanlış var, beni benzettin galiba.. diyecek oldum du, avazımı daha ziyade yükselttili, bak tum olacak gibi değil..

— Yürü karakola gidelim bari, dedim ve karakola gittik. Fakat maalesef orada da derdimizi anlatmak ka-

nat ve mensucat teşhir edilecektir. Sergi satışları. Sergiye yalnız yerli mal ihmal eden fabrikalar ve sanayi haneler iştirak edeceklerdir.

Sergiye iştirak edecek firmalar ve yarıyetçiler için ucuz oteller temin edildiği gibi sergi dahiline büfe ve lokanta da ilâve edilmiştir.

İstanbul erbabi sanayi ile fabrikatör ve tüccarın nazarı dikkatleri celp olacaktır.

Fazla malumat almak isteyenler milli İktisat ve tasarruf cemiyeti İstanbul şubesi riyasetine müracaat edebilirler.

Vilâyet

Evlenenler

İlmühaberlere damga pulu lâzım değil..

Evlenme daireleri tarafından evlenen çiftleri nüfus dairelerine bildiren ilmühaberlere 15 kuruşluk damga pulu yapıp tırtırlıdır görülmektedir. Buna lüzum olmadığı Maliye Vekâletinden bildirilmiştir.

Devir heyetleri

Yeni mali yılbaşına münasebetle yarı defterdarlık ve malmüdürlükleri kassa mevcurları sayılacak ve yeni seneye devrolunacaktır. Bunun için devir heyetleri ayrılmıştır.

Toprak dağıtılması

Mecidiye köyündeki Balmumcu çiftliğine ait erazi istihkak kesbetmiş olanlara dağıtılmaktadır.

Tapu ve kadastro fen heyetleri burada çalışmaktadır.

Rus mektep gemisi geldi

Rusyanın Rostoff şehrinde bulunan Ticaret Bahriye mektebine ait Vega isimindeki mektep gemisi dün İzmirden limanımıza gelmiştir. Vega gemisi Batundan hareketle Boğazlardan geçerek İzmir'e gelmiştir, burada iki gün kaldıktan sonra Batum'a gidecektir. Gemide 36 talebe vardır, bunlar tatbikat için seyahat etmektedirler.

Deniz ve Hava müsteşarlığı

Seyrüsefaın Umum Müdürü Sadullah Beyin Deniz ve Hava Müsteşarlığına tayini haber verilmektedir. Üç müdürlüğe ayrılmak üzere bulunan Seyrüsefaın, yeni vapurcular şirketi, Deniz Ticaret müdürlükleri, liman idareleri, tahliyesi, hava hatları yeni müsteşarlığına bağlı olacaktır.

Mağazaların kapanması

Osman Efendinin isnat edilen manicacılığı yaptığına dair kanaat getirecek kâfi delâil yoktu. Mahkeme beiratine karar verdi. O da dua ede ede ayrıldı.

Kaçak ipekliler

Eğre vapurunda yakalanan kaçak ipekçilerin sahibi olan iki tayfa, dün mevcude 8 inci ihtisat mahkemesine sevk edilmiştir.

Nâzım Hikmet Bey aleyhindeki davalar

Şair Nâzım Hikmet Bey aleyhine eski İstanbul mebusu Süreyya Paşa tarafından açılan ve üçüncü ceza mahkemesince Nâzım Hikmet Beyin diğer davası ile tevhit edilme üzere ağır ceza mahkemesine nakledilen hakaret davasının haziranın 11 inci günü bakılacaktır.

Katil hırsızlar

İncirli köyünde Davud evine giren hırsızlık maksadıyla Davudi yaralayan ve karısını öldüren Mehmet, Talip ve Mustafa hakkındaki hazırlık tahkikatı ikmal edilmiş, her üç maznun da adliyyeye gönderilmişlerdir. Müddeiummülük maznunları altıncı istintak hâkimliğine tevdi etmiştir.

Hırsızları kaçırın polisler

Sirkatten suçlu Felek Mustafa mantarcı Hacı Mehmed Eminönü merkezine götürülürken Mantarcı Mehmed Efendinin kaçırın Polis Temel ve Muhiittin Efendilerin muhakemeleri dün birinci ceza mahkemesinde yapılmıştır. Polisler kendilerine müteferrikadan 12 suçlu verildiğini, fakat bunların elinde kelepçe olmadığını, Sirkeci meydanından geçerken bir tramvayın geçişinden istifade ederek Hacı Mehmedin kaçırın, Felek Mustafa da kaçarken yakalandığını söyledikleri Trabzondan o zaman yeni geldikleri için İstanbul tanmadıklarını, bunun için kaçın hırsız üç gün aradıkları halde bulamadıklarını söylemişlerdir. Bu kaçışta ihmalleri görülmeyişi için her iki polis de beratelerine karar verilmiştir.

Limon davası

Limon kralı Diyamandı Ef. ve rüfekâsının mahkemesinde dün de 8 inci ihtisat mahkemesinde öğleden evvel ve öğleden sonra akşam üç vakte kadar yapılan iki celsede devam edilmiştir. Dünkü celselerde, Liman Şirketinden sorulan bazı noktalara gelen cevap okunmuş ve müteakiben tüccardan ve mavna cildardan bir çok şahitler dinlenmiştir.

Bu meyanda, Diyamandı Ef. nin emrile bir mavnadan diğer mavnya nakledilen 179'şandık bir limon partisinin bu suretle naklindeki maksat sorulmuş, Diyamandı Ef. mavna üretinden istifade maksadıyla bunu yaptırdığını söylemiştir. Muhakeme başka güne kalmıştır.

Talebe yurdu

Halkevi umumi idare heyeti dün akşam saat 17 de Hâmit Beyin riyasetinde toplanmıştır. Bu içtimada Halkevi tarafından açılacak talebe yurdu ve aşhaneler meselesi görüşülmüştür. Bu husus için lazım gelen tahsisatın temini şekli görülmüştür.

Darülfünun arkasındaki talebe yurdunun Halkevi tarafından tesis ve idaresi muvafık görülmektedir. Bu hususta kati kararlar alınmak üzere bir içtima daha yapılacaktır.

Cemiyetlerde

13 bin kelime

Ankaraya öz türkçe yeni kelimeler gönderildi

Söz derleme İstanbul vilâyet umumi heyeti yakında üçüncü içtimasını yaparacak şimdiye kadar toplanan sözleri tetkik edecek ve bundan sonraki faaliyet için direktifler tesbit edecektir. Aldığımız malûmata göre, İstanbul söz derleme heyetine şimdiye kadar 30 bin kadar kelime gönderilmiştir. Bunlardan lügata mevcut olanlar, mahlûm ve mükerrem bulunanlar tasnif edilmiş, Ankaraya T. D. T. cemiyeti merkezine 13 bin kusura öz türkçe söz gönderilmiştir. Halkiyat tetkiklerinde de halk inamına ve âdetlerine ait 2 bin müteceviz şiş gönderilmiştir. Halk sanat ve edebiyatına ait yakında 2 bin şiş daha gönderilecektir. Söz derleme faaliyetinde İstanbul vilâyeti birinciliği almaktadır. İkinci Ankara vilâyetidir. İstanbul 10 bin kelime gönderdiği zaman Ankara 6 bin kelime temin etmiştir. Derleme faaliyetinde 50 den fazla öz türkçe kelime bulunan 130 muallime vilâyetçe birer tekkürname verilmiştir. İşin sonu alın diktan sonra fazla gayretleri görülen muallimlerin taltifi Maarif vekâletine tetkik edilecektir.

Tip içtimaları

Türk Mikrobioloji cemiyeti 28-5-933 pazartesi günü reis Server Kâmil Beyin riyasetinde toplanmıştır. Doktor Osman Şerefeddin Bey bir yalancık vakasından bizzat çıkardığı yeni hususi bir streptokok hakkında tebliğat yapmıştır. Bu meseleye dair münakaşalar cereyan ederek stafillokok ile streptokok arasında bir mikrop olduğu fikri ileri sürülmüştür.

Şilepçiler şirketi

Vapurcuların kıymetleri sermaye olacak

Yeni Vapurculuk lâihyası kesbi kanuniyet etmiştir. Kanun, bugünlerde Resmî Gazetede intişar edecek ve neşri tarihinden 3 ay sonra meryete girecektir. Bu hesapa Eylülün ilk nüfus zarfında yeni kanunun meryete gireceği anlaşılmaktadır. Eski vapurculuk lâihyasının yeni kanun ile bu suretle tadil edilmiş olması vapurcular tarafından memnuniyetle karşılanmıştır. Milli vapurcular birliği ikinci reisi Hakkı Bey dün kendisine görünen muharririmize şu beyanatta bulunmuştur:

— Kanun tebliğ edildikten sonra birlikte umumi bir toplantı yapacağız. Önümüzde 3 aylık bir müddet var. Bu müddet zarfında her posta vapuru sahibi, mallarını birer beyanname ile İktisat Vekâletine veya vekâlete gönderilmek üzere İstanbul Deniz Ticaret Müdürlüğüne tevdi edecektir. Aynı müddet zarfında bir İktisat vekâletince, tayin edilecek ve ikisi vapurcular ve ikisi de Ticaret odasına seçilecek 5 kişilik bir heyet, mevcut vapurcuların mali durumlarını takdir edecektir. Takdir edilecek kıymete itiraz olanlar hakeme gidebileceği gibi, istiyenler vapurcuları stabilize edeceklerdir. Gene aynı müddet içinde Türk vapurcuları Anonim şirketi teşekkül edecektir. Bunun için vapurcular heyeti umumiyesi, yeni şirketin idare meclisini intihap edecek, idare meclisi de şirket müdürlüğünü seçecektir. Şirketin teşekkülüne kadar vapurcular birliği kalacak, ondan sonra belki şilepçilere intikal edecektir. Şirketimiz asgari 500 bin lira sermayeli olacaktır. Eğer mevcut vapurcular meselâ 700 bin lira kıymet biçilirse, şirket sermayesi de 700 bin lira olabilecektir. Vapurculara, vapurlarına biçilecek kıymetlere göre aksiyonlar verilecektir. Vaziyetin kusaca hülasası bundan ibarettir. Yeni kanun tatbika başlandıktan üç sene sonra vapurculukla iştirak edilebilecek diğer bir şirkete, en az bir milyon lira sermayeli olmak şartıyla müsaade edilecektir."

Hakkı Bey Bartın hattında Sadık zavellele Cihat vapurları arasındaki son rekabete temas eden muharririmize şöyle mükabele etmiştir.

— "Artık bu bahsin sonuna geldik. Yeni kanun arada bir nükseden bu gün vazyetleri kat'î surette tasfiye edecektir."

Hilâliahmer haftasının altıncı günü

Hilâliahmer haftasının dün altıncı günü idi. Heyetler mahalleri dolaşarak yeni azalar yazmışlardır.

Hilâliahmer cemiyeti reisi Ali Paşa dün bir muharririmize demiştir ki: — Cemiyetimize Zingal şirketi 10 bin kilo kümür teberri etmiştir.

Bunu kısn muavenete muhtaç olan ailere dağıtacağız. Mesrup Bey ise bunda bulunmuştur.

Cenazeler için hazırlanan çelenk yerine bunun parasını cemiyetimize veren hamiyetli kimseler de vardır.

Evkaf kadrosu

Evkaf Müdürlüğünün kadrosu değişmiştir. Bu kadroya göre masraf müdiriyyetinin ismi mebanii hayriye müdürlüğüne çevrilmiştir. Masraf müdiriyyetine ait işler de muhasebe müdiriyyetine devrolunmuştur.

FELEK

Yarı delilerin vaziyeti!

Bir şeyden çok bahsedilmeye başlayınca ben korkarım, mutlaka bir âkıbete bağlanır... İyi veya kötü.. Şu günlerde de yarım delilerin yarım akıllı da desek olur ya.. hadım edilmeleri meselesi gazetelerde yazılıp duruyor. İş artık Mazhar Osman Beye kadar dayandı. Demek ki; ciddiyet peyda etti.

Öteden beri dünyada kim deli, kim akıllı belli olmuş değildir ki, ben de:

— Eh! Bundan bana ne? Ben akıllı bir adamım! diye teselli bulayım..

Meselâ: Şu meşhur Moskof hükümdarı Petroya (deli) diyen de vardır, (Büyük Petro) diyen de!

Demek delilik ve akıllılık izâfi bir şeydir. Bana göre deli, size göre akıllı olur... Hele bir adam yarı deli olursa, yarı akıllı demektir. Dünyada kimse tam akıllı olduğunu iddia edemez. Mutlaka tahtalardan birinde bir eksiklik bulunur. İş bu eksikliği

SANAT

Halkevleri ve Türk tiyatrosu

— Necip Ali Beyefendiye —

Gün geçmez ki memleketin en ucra köşelerinden gelen telgraflar Halkevlerinde yeni bir piyesin sahneye konduğunu haber vermesin. Daha dün kadar temasa ihtiyaçlarını karşılamak için derme çatma bir tuluat kumpanyasının ziyaletini özleyen kasabalar şimdi, kendi aralarında çıkan hevesli ve ateşli gençlerin çalışmasıyla o tuluat kumpanyalarının verebileceğinden çok daha yüksek kıymette temsil seyretmek fırsatına kavuşuyorlar. Halkevlerinin henüz ikinci yıldızları. Bir çok yerlerde de Evler henüz yeni teşekkül etmiş bulunuyor. Bununla beraber alınan neticeler şimdi den seçince ve ithihar uyandıracak kadar ehemmiyetlidir. Ve, her şeyden fazla, yarın için ümit ve itimat beslememize imkân verici bir mahiyettedir.

Türk tiyatrosuna, Halkevlerinin memleketin her köşesine dal budak salmış çalışması ve gayreti sayesinde, feyizli bir istikbal hazırlıyor. Düne kadar sahne yoksulluğu yüzünden meydana çıkamamış ve kötrüm, kalmsı nice isticathar bugün kendilerini göstermek ve inkişaf edebilmek imkanlarına maliktirler. Yarın büyük profesyonel aktörlerinin Halkevlerinin bugünkü amatörleri arasında sıyrılarak yükseliceğini inanıyorum. İstanbul ve Halkevi sahnelerinde gördüğüm gençler arasında biricik Darülbeyazın mahdut genç aktörlerinden daha kıymetli unsurların mevcut olduğuna sevinçle şahit oldum. Bu gençler daha sahne hayatlarının ilk anlarını yaşıyorlar. Yarın daha olgun, daha kemale ermiş olarak karşımıza çıkacakları zaman Halkevlerinin teşekkülündeki büyük manaların bir tanesini daha, kuvvetle idrak edeceğiz.

Halkevi sahneleri yalnız amatör istidatları meydana çıkarmak ve olgunlaştırmakla kalmıyor, halka tiyatro zevkini aşılamaya, halkı tiyatroya devama alıştırmaya da yarıyor. Halk, henüz kendisinde doğurulamamış bir ihtiyacı, yüksek ücretler ödeyerek, profesyonel sahnelere gitmek suretiyle tatmin etmiyorsa, kabahat onda değildir. Onda bu ihtiyacı uyandırmak için Halkevi temsilcileri kapılarını bedava olarak açtığı günden beri halkta tiyatroya karşı ne kadar büyük bir alaka ve rağbetin mevcut olduğuna şahit olduk. Bu rağbet günden güne artmaktadır ve artacaktır.

Halkevlerinin en mühim şubelerinden biri olan temasa şubelerinin faaliyetini tanzim ederken yalnız bir noktaya ehemmiyet vermek lazımdır. Anadolunun bir çok yerlerindeki Halkevlerinde aynı ev mensuplarından biri tarafından yazılmış eserlerin temsil edilmediğini öğreniyoruz. Böyle teknik ve sanat kıymeti güpheli eserlerin sahneye konulması, Halkevi temsilcilerinin beklenen faydayı tahdit edebilir. Bilhassa ilk zamanlar-

da temsil edilecek eserlerin gerek lisan, gerek mevzu ve gerek teknik bakımlarından kabil olduğu kadar kusursuz bulunmasına dikkat etmemiz icap eder. Halkta temasa zevkini doğuracak ve yükseltecek olan eserlerin yüksek bir sanat ve temasa kıymetine malik olmaları şarttır. Sanat kıymeti nisbeten az da olsa halk için faydalı telkinleri ihtiva eden eserleri temsil etmiyelim, demiyorum; bilakis böyle eserlere sahnemizde daima geniş bir yer vermeyiz memleket hesabına lazımdır ve faydalıdır. Fakat, bunların yanında, kıymetleri artık bütün şüphelerden varisole olan beynelmül klasik eserlerin de temsiline imkân ve ehemmiyet vererek hem genç amatörlerin kültür ve sahne kabiliyetlerinin daha kolaylıkla nesvünemesine yardım etmiş, hem de halkta hakiki sahne sanatının ne demek olduğu hakkında bir fikir uyandırmış oluruz.

Her sene Halkevinde tesbit edilecek — çok değil — bir veya iki klasik eserin oynanması temin edilebilirse Halkevi temsilcilerinin beklenen fayda, öyle sanıyorum ki, çok daha geniş bir miktarda elde edilmiş olur.

Yazar NABI

RADYO

Bugünkü Program

İSTANBUL

18.00 den 19.00 kadar Gramofon.
19.00 " 19.45 kadar Alaturka saz (Muzafer Bey, İnci Hanım).
19.45 " 20.20 kadar Alaturka saz (Hamiyet Hanım).
20.20 " 20.55 kadar Alaturka saz (Saniye Hanım).
20.55 " 21.30 kadar Alaturka saz (Mahmure Hanım).
21.30 " 22.00 kadar Gramofon.
22.00 " İtibaren Ajans, Borsa haberleri, saat ayarı.

VARŞOVA, 1411 m.

13.15: Plak. 17.40: plak 18: plak. 19: hafif müzik. 21.20: oda musiki. (Sonatlar ve yalın aletler ile konser). 22.25: haberler — koro konseri. 23.30: Plak. 24: dans musiki.

BUDAPESTE, 550 m.

20.15: Viyolonsel konseri. 20.55: Edebiyat. 21.40: (Haydu) isimli skeç. 21.40: haberler. 21.40: Sigan musiki. 24.20: caz musiki.

VIYANA, 518 m.

1.35: Viyananın Türkler tarafından muhasaraya batırılması (Konferans) 20.05: şarkılı operet konseri 20.50: devamı 23. 20: Mathe takımı tarafından dans musiki.

PRAG, 488 m.

20.20: Bir kaç söz. 20.35: (Rüyada nişanlanma) isimli 2 perdelik opera.

ROMA, 441 m.

21: Haberler 21.15: Tıbbi müşahabe. 21.50: karışık konser. 23.05: (Carabinieri) isimindeki temsil 23.35: musiki.

BÜKREŞ, 394 m.

13.05: Plak 14.15: Plak. 18: radyo orkestrası 20.25: Plak. 21.05: Schumann eserlerinden keman konseri. 21.50: Viyolonsel konseri 22. 20: Solo keman konseri.

BRESLAU 325 m.

21.05: Tagani. 22: Denizci şarkıları. 23.45: klasik operetler ve hafif musiki.

PARİS, Postası 328 m.

23.35: Lido dans orkestrası.

Spor

Yunan atletleri

Bugün geliyorlar, Yunanlılarla ilk defa karşılaşacağız

Cuma günü Bebekte Kolej sahasında yapılacak büyük beynelmül atletizm müsabakasına davetli Yunan atletler bugün öğleden sonra Romanya vapurlarıyla İstanbul'a geleceklerdir. Aynı vapurla Yunan Millî takımı Balkan futbol turnuvasına iştirak etmek üzere Bükreşe gitmektedir. Yunanlı atletler burada kaldıkları müddetçe kolejde misafir edileceklerdir. Bu müsabebetle müsabakaların programını dercediyoruz:

S. D.
14 30 Resmî geçit
14 50 100 metre gülle, yüksek
15 05 80 metre
15 20 110 metre manalı
15 35 1500 metre disk, uzun
15 55 400 metre
16 10 3000 metre
16 55 Cirit, üç adım
16 35 200 metre
17 05 Bayrak yarışı sırk.

Fener Yılmaz klübünün idman bayramı

Fener Yılmaz spor klübü bu cuma Ramî sahasında senelik idman bayramı yapacaktır. Bu bayramda bir spor resmi geçidi yapılacak, muhtelif müsabakalar ve maçlar yapılacaktır.

Cuma maçları

İstanbul Futbol heyetinden:
2-6-1933 cuma günü yapılacak maçlar.

Taksim stadında

Süleymaniye - Vefa-K.K. B. takımları saat 9 hakem İzzet B.
Eyüp - Beylerbeyi 1 inci takımları, saat 12 Hakem İzzet Bey.

Süleymaniye - Vefa-K.K. 1 inci takımları saat 17 hakem Adil Giray B.

Fenerbahçe stadında

Galatasaray - Fenerbahçe B. takımları saat 13,30 hakem Sami B.

Hilâl - Anadolu 1 inci takımları saat 15,15 hakem Necmi B.

Galatasaray - Fenerbahçe 1 inci takımları saat 17 Hakem Kemal Halim Bey.

Şimdiye kadar klüp murahhasları bırakılan hakem intihap hakkı bugünden itibaren geri alınmıştır. Bundan sonra yapılan müsabakaların hakemlerini heyetimiz intihap ve ilan edecektir. Heyetimiz, müsabakaları idare için intihap ettiği hakemlere oyuncuların kâdini en küçük hareketlerinin kavaydını umumiyenin en ağır cezalarını la teccize emteleri hususunu tıbbî ve rica eylemiştir. Muhterem halkımızdan, gerek hakemlerin, gerek oyuncuların asabını tahrik edecek herhangi bir hareket yapmalarını, bu suretle hareket edenler bulunursa, vazifedar olan resmi memurlara ihbar etmelerini rica ederiz.

* İstanbul Gürekle ve Boks Heyetinden:

2-6-1933 cuma günü Vefa-Kumkapı idman yurdunda Boks teşvik müsabakaları yapılacaktır. Müsabakaya ancak mntakaca müseccel boksörler iştirak edebileceğinden müsabakaya gireceklerin isim ve babalarının isimleriyle mntakacı sicil numaralarını muhtemil bir listesinde tanzimle klüplerin müsabakadan evvel heyetimize vermeleri lazımdır. Tartı 14 ten 15 e kadar devam edecek ve müsabaka tam saat 15,30 da başlayacaktır.

Yeni neşriyat

Resimli Şark

30 nümara Haziran nüshası üç renk li bir kapak içinde zengin mündericath ile çıkmıştır.

Küçük Durmuş

Edirne müallim mektebi müallimlerinden Cemal Beyin yazanmış bir vak'ayı tasvir eden bir eserdir. Bu millî roman mektepçilerle beraber müallimlere de tavsiye ederiz.

Holivut

Holivut'un 3 üncü sene 77 adedi zengin mündericath ve çok güzel resimlerle intişar etmiştir.

Gece saat sekiz buçuk. Manastır en derin uyku içindedir. Dirahor boyundan koşar adımla geçen bir müfrezeye merkez kumandanlığının etrafını sardı.

Dirahor boyundan koşar adımla geçen bir ikinci müfrezeye hükümet dairesini kuşattı. Bir telgraf direğine tırmanan boyaz keçe külahlı bir genç tellere tripan attı.

Bir dakika sonra, Manastır ve civarı askerî kuvvetlerini islahatı memur fevkalade kumandan Müşür Osman Paşanın komandosu önünde nöbet bekleyen iki nefer, yerden biten beş silahlı adama teslim oluyor.

Manastır iskat edilmiştir.

Konağın kapısı kendiliğinden açıldı. Merdivenden çıkılarak, iki sekiste Müşürün yatak odasına daldılar. Tatlı uykusundan uyanan Paşa hiddetinden köpür müş gibi yıldı. Onu kollarından yakaladılar.

Kalabalık arasında Eyüp Sabri ile Ni yazı boy gösterince müşür bir kat daha hiddetlenir gibi oldu. Fakat ihtilâli zabıtlar çok soğuk kanlı davrandılar. İkisi birden paşanın karşısına pakt gibi durdular ve sert bir selâm alduktan sonra Kolağası Eyüp Sabri:

Hikâye

Sinemada dört Pasta

Ben yüksek muhit kadimlerinden hoşlanmam. Evvelâ onların etrafında bir alay prestijleri vardır. Prestijleri çok olduğu için de burunları Kafkâdındır. Sonra benim kalbim çok zengindir. Zengindir ama, kalp zenginlikleri onlara sökmüyor. Hepsi çüpdan şikânetine itibar ediyorlar. O da bizde yok. Fakat dünya bu işte. Tesadüf insana hoşlanmadığı şeyleri de yapıyor. Bir sabah takımları sırtlamış, işe gidiyordum. Çünkü ben su yolları tamircisiyim. Bir büyük evin önünden geçerken, pençere açıldı ve bir kadın başı uzandı: — Bakasın a buraya!

Baktım. Büyük ev ve pencerede bir kadın başı.

— Emrediniz Hanımefendi.

— Şu bizim halânın su yolları bozuk. Bir bak bakalım, nesi var?

— Pekî Hanımefendi.

Girdim. Halânın su yolları derken, hanımın gönlü yolları gözüktü. Nasılsa ahbablık ilerledi, neremizden hoşlandı, bilmem, o da bizden hoşlandı. Derken bir gün Şişli'de buluşmak üzere sözleştik. Ben o gün, geçen bayram yaptığım elbiseleri giydim.

Her zaman kendim traş olurum ama, saçlara da bir çeki düzen vermek lazımdır. Yaradana sığınarak bizim Mahmutpaşadaki bir berbere on kuruşa saçlarımı kestirdim. Sinek kaydı bir de traş oldum. Duvardaki kırık aynaya baktım, mükemmel!

Geç kalmıştım. Yetişemem diye bir de ikinci mevki tramvaya binmek lazım geldi. Neyse efendim, uzatmayı, nihayet buluştuk. Hürriyeti Ebediye'ye kadar ritik geldik. Bir daha gittik, geldik. Benim nedense o kadının yanında pırıldıklım tutuyordum. Söyliyecek hiç bir şey bulamıyordum. O boyuna anlatıyordu. İkinci sefer yine aynı yerde buluştuk, aynı şekilde vakt geçirdik.

Ayrırdık dedi ki:

— Eh, boyuna burada soğuk arşınıyacak değiliz ya. Beni bir sinemaya filân götürsene.

Bir sinema bilirim, kapıcısı benim abhabımdır. Hafta içinde ona gittim. İki tane bilet istedim. Ertesi gün biletleri bulmuş, getirdi, verdi.

— Eyvallah, dedim.

Gittim kadma:

— Hazır ol bu hafta sinemaya gideceğiz.

Perşembe günü buluştuk. Sinemaya geldik. Sen kapıda başımıza gelen derde bak bir de... Meğer bizim abhabın verdiği biletlerin bir koltuk, öbürü sandalye imiş. Kapıdaki adama:

— Zorar yok, dedim, o koltukta otursun, ben de sandalyeye otururum.

— Efendi, sandalye öndedir.

— Ben önden arkaya bir sandalye getiririm ne olur?

— Olmaz efendi, olmaz. Koltuklar numaralıdır, oraya sandalye getirilir mi hiç?

Beni dinliyen, aldırın olmadı. Mecburi karar verdim. Bizim kadın arkadaşa koltukta oturacaktı. Ben de ön tarafta sandalyede.

Daha sinemanın başlamasına vakit varmış. Kadın dedi ki:

— Haydi büfeye gidelim de, bir az pasta filân yeriz.

Büfeye geldik. Camekânlara baktım, pastalar bildiğim bizim fırında beş kuruşa satılan pastalandı. Bir de tarifiye baktık, aman Allahım.. O pastaları burada yirmi beş kuruşa çıkarırmışlar mı? Bir elimi cebime attım. Şöyle bir he sap... Eh, üç pasta parası kadar bir şeyler var.

Bir lere yaradana sığınıp bu iş için girmiş, hesapsız para harcamaya başlamış, belâyı başımıza almıştık. Küçük düşmemek te erkeldik sanıyordum.

— Haydi, dedim, bir tane pasta ye istersen, ben parasını veririm.

Kadın tuhaf tuhaf yüzüme baktı ve pastalardan bir tanesini çarçabuk kıvrıdı. Baktım ikinciye hazırlanıyor:

— Hanım, dedim, sinema başlayacak şimdi.

O, sinemanın ne zaman başlayacağını biliyor. Belli, böyle şeylere alışık.

— Daha vakit var, dedi.

İkinci pasta da gülmüdü. Tehlikenin önünü almak lazımdır:

— Çok yemek midenizi rahatsız eder, iyi değildir, filân dedim. Olmadı, aldırmadı. Elini üçüncü pastaya götürdü.

Bütün dil dokmelerime, telâşlarına ve gayretime rağmen üçüncüyü bitirdim. Zaten senin insan ocağına incir dikeceğin gözlerinden belli idi, dedim ve uzaklaştım.

Esikden yalnız hoşlanmazdım. Fakat o gündenberi bu dudakları boyalı, saçları ondüleli mahûklardan düşmanım şimdi.

— Müşür Paşa Hazretleri... dedi - Müstehîr olunuz! Emin olunuz. İçimizde size suikast yapacak kimse yoktur. Vazifemiz zâtî âlinizin alıp müreffeh Resneye göndermektir. Cemiyet kısa bir müddet için orada sizi misafir etmeye karar vermiştir. Umumi merkezin mektubunu takdim ederim.

Paşanın kollarını bıraktılar. Müşür gözüklerini taktı. Dörde bükülü kâğıdı açtı. Şu satırları dikkatle, fakat büyük bir soğuk kanlılıkla okudu:

— Millet'in istikbalini biz Abdülhamid'in istidatını yılmakta ve seraskerlik makamına sizin gibi büyük kumandanları geçirmekte görüyoruz. Sizin gibi bir asker'in yeri millet kahramanlarımızın kumanda mevkidir. Resne dağılarındaki 1300 kişilik kuvvete size refakat edecek sekiz yüz arkadaş da ilâkate bulunuyoruz, ev muhasara altındadır. Mntaka kumandanlığımıza yeni tayin edilen Naki Paşa ile Merkez kumandanı ve kendilerine emniyet edilemeyen diğer bazı efendiler muhafaza altına alınmıştır. (Manastıra giren kuvvetimiz hep fedailerden müteşekkildir. Fakat bir tek isaretimizle Manastır garnizonu da bu kuvvete derhal iltihak edebilir. Millet aleyhinde, verebileceğiniz her hangi bir emre şu dakikada linde bir ihtimal ile

DİL ANKETİ

77 nci liste ve gelen karşılıklar

Liste: (75)

Taallül: yapmaşlık, çekiniklik, isten kaçmak, yanaşmamak, baştan atmak, atlatmak, mürmür, gırtlak, ipuçları. Teammüt: Bütünlük, dört yanı tuş, bir düzde yayılmış. Teammüt: önceden kurmak, bilerek yapmak, istiyerek işlemek. Tassup: Koyu koruyuluk, taşnatılırlık, yarasızca soya sallayış, tanrı yolunda salın gidişlik. Takdir: beğenmek, değer vermek, saygı biçmek, saygılık. Takdis: kutlu yükseltiş, öğürlü yüceltmiş. Taklit: benzerini uydurmak, tıpkılatma yapış, yapılmış yaklaşıtlar. Tahrir: yazmak, yazış. Taklit: para verme bölümü, akçe ödeme bölümlü. Takvim: geçişleri gösteren basıtlı. Talik: Asmak, ayalamak, sarıtmak, sonraya bırakmak, salıtlıya koymak, getirilmek. Tamir: bozuntuyu düzeltmek, onarmak. Tatil: durdurmak, işkesmek, işten alıkoymak, işsiz, bırakmak, çalıştırmamak. Tazim: yüce saygılık, olulattmak, büyütme, büyük görüştük.

Filocinalı Nâzım

Liste: (75)

Teallül: engel çıkarmak. Teammüt: bütünlük, hep, her kişiye. Teammüt: Taşarılmak. Teassup: koyu türecilik. Takdir: beğenmek, beğenilmek. Takdis: ulu tutmak. Taklit: benzetmek. Tahrir: söylemek, anlatmak. Taksit: parça, aylık. Takvim: ay, gün bilgisi. Talik: asmak, sonraya bırakmak. Tamir: yenilemek. Tatil: başlamak, işlememek. Tazim: yükseltmek.

İstanbul 25 inci ilkmektep müallimleri

Liste (74)

Mefahir: öğünüşler, gösterişler. Mefhum: anlaşılın. Meftun: baygın. Mehcur: uzak, yabana düşmüş. Mehtap: ay ışığı. Mektep: okuma evi. Mektop: yazı. Melek: taarrı ulağı. Melfuf: sarılı, bağlı. Melhuz: düşünülen. Menfaat: kazanç. Mevzur: iğrenç. Men: alıkoyma. Menşe: çıkış.

İstanbul 25 inci ilkmektep müallimleri

Liste: (75)

Teallül: Sallantı. Teammüt: yayılma. Teammüt: Bilebile yapmak. Teassup: Sarılmak, körkörüne uyma. Takdir: Beyenne, biçme. Takdis: yüksek saygı, ulu saygı. Taklit: Asma, takma, benzetme. Tahrir: yerleştirmek, anlat-

— Kaç para bizim hesap? Bifici gayet soğuk kanlı bir adam.

— Dör pasta bir lira dedi.

— Hangi dört pasta canım, dördüncü pastayı baktı, yemedi. İşte tabakta duruyor.

— Yemedi amma elini sürdü. Ağzına götürdü. O artık satılmaz.

— Yahu alaylı bırak. Yenilmeyen pasta satılmaz da lâl mi? Hiç bir tarafta bozuk değil. İşte pasa sağlam du ruyor.

Etrafımızda kalabalık toplanmıştı. Mütahassıslar pastanın yenilmek hassasını kaybedip etmedine dair fikirler beyan ediyorlar, münakaşalar yapıyorlardı. Ben cebimi tersine çevirdim. Etrafa bir kırık ayna parçası, yarım parmak boyunda bir kaleme, iki kopmuş düğme, bir çuha parçası, velhasıl yazı, iş ve tuvalet edevetim ortaya saçıldı. Herkes güliyordu. Ben gayet ciddi idim. Hem gülecek kadar da para çıkmamış mı? O zaman geniş bir nefes aldım. Gururla, zevkle kadma döndüm:

— Ye haydi, dördüncü pastayı ye canım..

Sinemadan çıktktan sonra kadın hiddetle bana bağırdı:

— Beni rezil ettin, daha hâlâ yanmda mı oturuyorsun. Defolun buradan ve bilin ki bir kadma parasız gezilemez.

— Dört pasta, iki sinema bileti. Daha ne istiyorsun? Banka kasasını sırtına alıp geleceğim değilim ya.. Zaten senin insan ocağına incir dikeceğin gözlerinden belli idi, dedim ve uzaklaştım.

Esikden yalnız hoşlanmazdım. Fakat o gündenberi bu dudakları boyalı, saçları ondüleli mahûklardan düşmanım şimdi.

77 nci Liste

ANKARA, 30. A. A. — Karşıkları aramak arapça ve farsça kelimeleri 77 numaralı listesi şudur:

1— MEMLEKET 8— Meyva - meyve
2— MEMNUNİYET 9— MİDE
3— MEVSİM 10— MİKTAR
4— MEVSUK 11— MİKYAS
5— MEVZU 12— MİMAR
6— MEVZUN 13— MİZAÇ
7— MEYDAN 14— MİZAH

ma. Taksit: Bölük bölük. Takvim: aylık, aylık, aylık. Talik: Asmak, ayalamak, bırakmak. Tamir: yamama, düzeltme. Tatil: Boşlamak, aylak. Tazim: saygı, sevgi.

İstanbul, 28 inci ilkmektep müallimleri

Liste (74)

Mefahir: Öğünme. Mefhum: Anlaşılın. Meftun: Urgun. Mehcur: Ayrılık. Mehtap: Ayışığı. Mektep: Bilgi evi. Mektop: Bitik. Melek: Tanrı uluğu. Melfuf: Sarılmak. Melhuz: düşünülen. Menfaat: Aş. Menzur: İğrenç. Mevzur: Menşe: Kaynak.

İstanbul 29 uncu ilkmektep müallimleri

Liste: (73)

İcap: gerek. İcarar: kira. İcat: yaratmak. İhanet: Kötülük. İhmal: Boşmak, yüzüstü bırakmak. İhtimam: Çenip bezemek. İman: İnanmak, katmak. İnsat: Acımak. İnsan: Dillik. İzah: Açmak.

İstanbul 28 inci ilkmektep müallimleri

Liste (74)

Mefahir: Övünme. Mefhum: Anlaşılın. Meftun: Tutkun, düşkün. Mehcur: Unutulmuş ayrı, düşmüş. Mehtap: Ayaydım. Mektep: Okunak. Mektop: yazı, yazılmış. Melek: Melfuf: Bitiş. Sarılı, Melhuz: düşünülen. Menfaat: lozanç. Menzur: İğrenç. Men'i: yasak.

İstanbul 28 inci ilkmektep müallimleri

Liste: (73)

İcap: olağan. İcar: aylıkla verme (paraya tutak). İcat: yeniden çıkarmak. İhanet: aşığı görmek. İhmal: başlamak. İhtimam: özenmek. İman: inanmak. İnsaf: ölçülü bakış. İnsan: İzah açık anlatmak.

İstanbul 43 üncü ilkmektep

Askerî tebligat

İhtiyat zabıtları yoklaması

Fatih askerlik şubesinden : 1076 numaralı kanun mücibince bu sene de senelik yoklaması 1 Haziran'dan 30 Haziran 933 ge kadar devam etmek üzere ihtiyat zabitan ve askerî memurları yoklamaları icra edileceğinden biz zati veya tahriren müraaceat edecekler birer fotoğraf göndermeleri rica olunur efendim.

MILLİYET

Astrin umdesi "MILLİYET" tir

ABONE ÜCRETLERİ :

Türkiye için	Hariç için
L. K.	L. K.
3 aylığı	4 — 8 —
6 "	7 50 14 —
12 "	14 — 28 —

Gelen evrak geri verilmaz. — Müddet geçene nüshalar 10 kuruştur. — Gazete ve matbaya ait işler için müdiriyyete müraعات edilir. Gazetemiz ilânların mesuliyetini kabul etmez.

BUGÜNKÜ HAVA

Yeşilköy askeri rasat merkezinden verilen malumata göre bugün hava bulutlu ve saklin olacaktır. Yağmur ihtimali azdır.

29-5-1933 tarihinde hava tazyiki 756 milimetre, en çok sıcaklık 18, en az sıcaklık 15 derece idi.

Milliyetin edebî Romanı: 119

MAKEDONYA

Aşk, Kın, Politika, ve Kan.

Müellifi: Nizamettin Nazif

Kancıklık

Balkan

Tatbikat isteniyor!

Aboneler sayesinde geçen radyo şirketi tenkidi inlemek mecburiyetindedir

Geçen haftaki Ankara sayfamızın birinde intişar eden Ankara karilerimizin Tüncer Beyin radyo şirketinden şikâyeti üzerine bir muharrir arkadaşımız İstanbul radyo şirketi müdürü Hayretin Beyi ziyaret ederek son zamanlardaki artmakta olan şikâyetlerin esbabi huzunu sormuştuk.

Buna cevap olarak şirket müdürü Bey sık, sık böyle şikâyet mektupları almakta olduklarını itiraf etmekte her neyi memnun etmeğe imkân olamayacağını tabii olduğunu bildirmiştir.

Kendi yazılarımızın nazarı dikkate alınacağı ümidinde karilerimizden öteden beri aldığımız bir çok şikâyet mektubunu şimdiye kadar sütunlarımıza germetken şikâyetimizi Şirket Müdürü Bey pek âla bilirler. Bunların bir çoklarını kendilerine gösterdik, fakat hiç bir netice bâsil olmadı.

Bütün radyo merkezlerinde ne kadar yenilik olursa olsun, bizim radyomuz teklini değiştirmeye karar verdiğimizdir.

Şirketin ilk teşvüsünden bu güne kadar şirketin faaliyetini gözümüzün önüne getirecek olursak bugün ilk zamanlara nazaran mukayese edilemeyecek kadar düşüklük bulacağız. O zaman her gün gazetelerde hangi şarkıların alınacağı isimlerle görülür ve her zaman aynı kimselere tesadüf edilmezdi.

Şimdi bunlardan eser kalmamıştır. O zaman alaturka musikinin klasik kısmına çok ehemmiyet verilirken, şimdi meyhanelerin fazla olmasına dikkat ediliyor. O zamanlar aynı parçaların çalınmasına itina edilirken, şimdi bir parçanın haftada on kere çalındığına gözettiğimiz hoşuyor ve bir nevi halk tabakasının hoşuna gitmesi için Şirkeci meyhanelerinde dinlenen havalari radyo da her gün tekrar ettirmektedir. Hoşa gidip duran neşriyat bu mudur? Radyo vaziyetini idrak edemiyor mu?

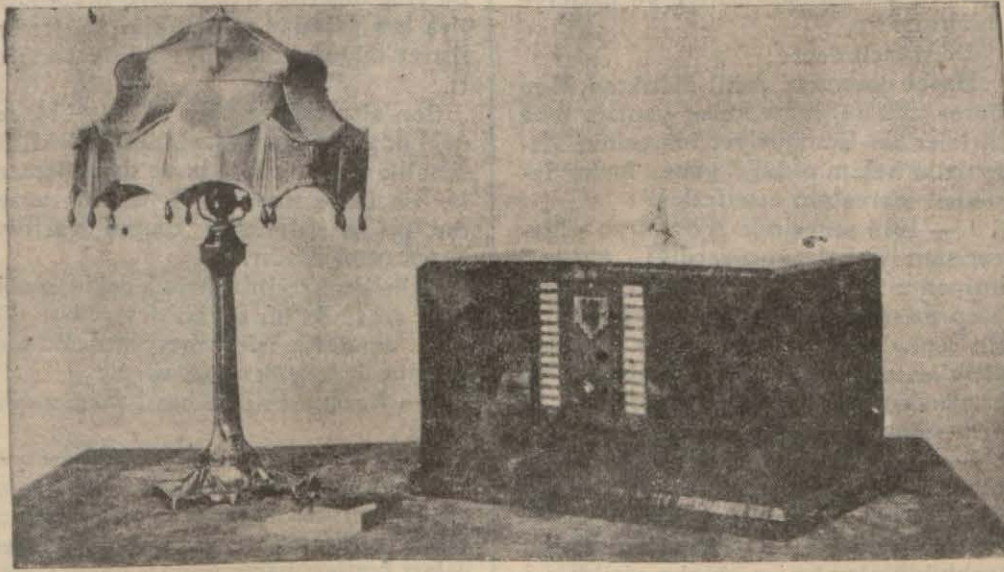
İstanbul radyosunu âdeta Tibbiyenin cıvıplı tabandan sonra eline öncelikle kadar bir kitap almayarak hekimlik eden doktora benzetiyoruz.

Boyle bir doktor mektepten çıktıkten eli sene sonra bir hastayı nasıl tedavi ederse bugünkü İstanbul radyosu da dinleyicilerini o kadar tatmin ediyor.

Ses kaçakçılığına karşı bir şey yapılmadığı için şirketin durduğu yerde kalmasına dinleyiciler nasıl tahammül eder?

Bir taraftan kaçakçılar ile uğraşırken neşriyatın islahı ile de aynı derecede meşgul olmak, hiç olmazsa iktidar

YENİ SİSTEM BİR ALET

Şimdiye kadar piyasamız ve Avrupa piyasasında henüz satılığa çıkmamış yeni sistem ve ayar düğmesiz bir radyo aleti yapılmıştır. Bu aletlerde müteharrir mükessifler kullanılmıyarak tazyik edilmiş sabit mükessifler ile yapıldığından resmimizde görüldüğü üzere: aletin orta kısmındaki iki beyaz hat üstünde bulunan düğmelerden hangisine basılırsa üzerinde ismi yazılı istasyon bütün yüksekliğiyle hoparlörden çıkar. Makinede bir tek müteharrir düğme vardır ki bununla ses istenildiği gibi ayar edilir.

Bu makinede orta Avrupadan en kuvvetli olarak dinlenen 24 istasyon düğmelerine basılmak suretile otomatik bulunur.

Bu nevi makineleri kullanmak ev kapılarındaki zilleri çalma kadar basit olduğu halde imali pek güç ve karışıktır. Meselâ bir istasyon fazla bulunabilmesi için imalde bir sürü aletin ilavesine ihtiyaç vardır. Pek pahalıya çıktığı için fazla rağbet bulacağını ümit etmiyoruz. Bu alet son Viyana sergisinde büyük merak uyandırmıştır.

Bükreş radyosunda milli havalarını dinlediğimiz Fanikaluka Romen takımı

Bükreş radyosunda ekseriya pazarları dinlediğimiz Grigoros Diniku takımı

dahilinde bir yenilik göstermek lazımdır.

Ses kaçakçılığına bir çare bulunmama kadar beraber Radyo şirketi her radyo alet ve malzemesinden kendine aiti % 25 nisbetindeki resmî, her malın gümrükten ithali esnasında peşinen almakta. Bu arslan payı satıcıya bile düşmeğe iken şirket bu günkü neşriyatına mukabil dahi ne istiyor. Bunu halkın hesabına aldığını şirket kani değil mi?

Şirket müdürü Bey piyasanın en tanınmış sanatkarlarının radyoya getirildiğini söylüyorlar. Bundan bazıları'nın öyle olduğunu kabul ediyoruz. Fakat bu sanatkarlar bıkılmaya kadar tutulmamalıdır. Çünkü her hafta aynı par

çaları bir gramofon plâki gibi tekrar ediyorlar. Son üç ay zarfında aynı şarkıların kaç kere tekrar edildiğini yazacak olursak inanılmıyacaktır.

Richard Tauber gibi güzel sesli, tanınmış muganniler de Alman radyolarında işidilmiştir. Lâkin ya üç, ya 5 kere. Fazlası hem sanatkar ve hem de radyodan bıkılmaya en büyük sebep olur.

Muharririmize tenkitten çekinenden olmadığımız ve bilâkis noksanlarını tahliye tenkidini yardım olacağımızı söyleyen Müdür Bey acaba filiyatta bu vaziyeti getirmeye çalışıyor mu? Bundan sonra ne de derece çalışacağımızı karilerimizin takdirine bırakıyoruz.

Turgut MİTHAT

Ameli bilgiler

Hoparlör hataları

Hoparlörün sesi azalınca..

Bir çok seneler kullanılmış bir hoparlörün sesi azalınca, ekseriya hoparlörün bozulmuş olduğu zannediliyor ise de bunda yanlışlık ihtimali çoktur. Bu gibi bir zan karşısında kalınca hoparlör tanıdık bir radyosu olana gösterilip o makine ile çalıştırılır. Orada da aynı neticeyi verirse, hoparlörün bozulduğuna hükmedilebilir. İyi çalacak olursa kabahat makinede olduğundan, makinenin hoparlör sadası ile alakadar aksama islahı uğraşmalı. Burada en çok ihtimal hoparlöre sadayı nakleden lâmbaların zayıflamasıdır. Lâmba yerinden çıkartılıp radyocuda ölçülmeli ve eskidi ise yerine bir yenisini almalıdır.

Hoparlör pek eski sistem olup tabiatile sesi fena çıkmakta ise bunun lâmba ile alakası yoktur.

Hoparlördeki çitirdilar

Manyetik hoparlörlerde sada ayarına mahsus müteharrir bir ayar düğmesi vardır.

Makine fazla kuvvetli olur ve hoparlör zayıf olduğu takdirde bu düğme ile herne kadar güzel ayar edilirse edilsin gene hoparlörde çitirdılar ve çatlak sada çıkarmasına mani olunamaz.

Bunun bertaraf edilmesi kabil ise de şayanı tavsiye değildir. Fakat hoparlörü değiştirmek ve makinesine uygun bir hoparlör almak isteyenlerin tatbiki için ne yapabileceğini gösterebiliriz.

Hoparlörler sada nakleden kısma mahsus hoparlör lâmbasını değiştirilmekte bunun önüne geçilebilir. Daha hafif bir lâmba ile evvelki değişecek lâmba tabii sada daha yumuşak hoparlöre verir ve sada temizlenir. Şu takdirde şüphesiz makine zayıflamış olur. En doğrusu makineye tahammül edecek mukavemette bir hoparlör almaktır.

Dinamik hoparlördeki sada hatası

Bazı dinamik hoparlörlerde de diğer hoparlörlerde olduğu gibi sada çatlaklığı ve çitirdılar meydana gelir. Bu makine ekseriya hoparlörün göbeğinden plâki lâmbaya giden konuş kağıdına hoparlör bobinlerinin hafif teması sebep olur ve temire mühtaçtır. Tamiri fen adamlarına veya hoparlörün alındığı mağazaya yaptırmak tavsiye olunur. Zira başka bir sakatlıkla ho-

Yeni Viyana Çalışıyor

100 Kilovatluk imali bitmiş olan yeni Viyana merkezinin kıışat resmi 28 mayıs pazar günü olmuştur.

Bir fırtınayı takip eden hava o akşam fazla şemşekli ve elektrikli olmasından bu yeni merkezi karanlıkla birlikte ve oldukça parazitli dinleyebildi. Bununla beraber bu dalgalar ve kendi ayarındaki istasyonlara nazaran yeni Viyana mükemmel idi. Musikisine doyum olmaz Viyana merkezi gerek sada yumuşaklığında ve gerek fadinge müsait olmamak hususunda noksanzıdır. Bilhassa ses temizliğinin derecesini Prag merkezile mukayese edenler nefeslerini kolayca takdir etmişlerdir.

Yeni Viyana merkezinin içerisinde, bir manzara

Prag'ın dalgası da bu dalgaya yakın ve kudreti daha fazla olduğu halde sada pek tiz ve kesiktir.

Herhalde evvelce bildirildiği ve Viyananın imalindeki yüksekliğe kanaatimiz vardır.

parlörün ayarı büsbütün bozulmak ihtimali vardır.

İyi bir hoparlörün bu hale gelmesi için hoparlöre son derece yüksek sada ile çalınması ve büyük sarsıntılara meydan verilmemelidir. Bilmem dikkat edildi mi. Bazan hoparlörün üstünde durduğu masanın bir tarafında bir makas, yahut içinde ufak tefek bulunan bir kutu bulunursa hoparlör sadasının sarsıntısından bir dırılı husule gelir ve bir çok kereler bu sadanın hoparlörden çıktığı zannolunur.

Bazı defa çatal, bıçak gözleri olan büfe üzerine hoparlör konulduğunda bunların göz içerisindeki teması da hoparlörden çıktığı zannını verir. Bir de yeni kuvvetli bir istasyon çalınmaya başlanınca sada har za manki kadar olduğu halde gene hoparlörde bazı gayritabii ve çitirdılar olur. Bu hoparlörden değildir. Yeni merkezin mürsile lâmbaları da pek

Dinlediğim Neresidir?

KASCHAU (kaşav) 2 kilovat anten kudretinde kuvvetsizce bir Çok istasyonudur. Kiş mevsninde belki kuvvetli aletler ile geç saatlerde alınmak mümkündür. Spiker "Hollo, Radyo jurnal köşesi", diyerek neşriyatı başlar ve programı her zaman Pragtan nakleder. Dalgası 293 metredir.

KASSEL, (Almanya) 245 metre dalgadaki zayıf Alman postasının işidilmesini imkân yoktur.

KATTOVITS, (Lehistan) her hafif aletle işidilen bir postadır. Dalgası 408 metre ve kudreti 16 kilovat olan bu posta günün az bir zamanında müstakil bir neşriyat icra ederek çoğunu Varsavadan naklen neşreder. Dinleyicilerce tanınmış bir ses şöyle konuşur: "Polski radyo katovitsi, İstirahatlerde bir çekici sesi işidilir."

Muhtelif radyo haberleri

Yeni Viyana merkezinde konser verilmeğe için 50 kişiden mürekkep bulunan Viyana Senfonik heyeti ile Viyana radyo şirketi arasında mukavemet akti için konuşmalar başlamıştır. Anlaşılabildiği takdirde bu takım Viyana radyo orkestrası isimle Viyana istasyonunda muntazaman temsil verecektir.

Japonyada 500 kilovatluk merkeze

Japon Hükümeti üç tane 500 kilovat kudretile çalışacak üç radyo merkezinin imali için lüzumgelen tahsisat bütçesinden ayırmıştır.

yeni olduğu için taşkın gelen sada hoparlör sadasından evvelki lâmbaya büyük tazyikinden vukua gelir ki bunun önüne ancak kısa anten ile geçilebilir.

Hoparlörün durduğu yere dikkat

Hoparlör her yerde aynı derecede iyi ses vermez.

Alışkın kulaklar yerine göre sadanın temiz veya bozukluğuna derhal duyar ve hoparlör masa üzerinde mi, yerde mi, yoksa yüksekte mi bulunduğunu anlarlar. Fazla möbelle ve her tarafı halılar ile döşeli bir odada hoparlörün hangi tarafa ve ne vaziyette en iyi sada vereceği ile çplakça bir yerde duracağını tespit etmelidir. Buna göre hoparlörün ayarı da değişir, meselâ dolgun möbelle bir odada ses boğuk, çıkar, az möbelle mahallerde sada birbirine karşıcak kakar sert gelir. Bu takdirde hoparlöre — yerine göre — 1000 ile 10.000 anten arasında bir sabit mükessif konulmak icap eder. Möblesi çok olan odalarda buna lüzum kalmaz.

Tefecilik kalkıyor, bir de Halk Bankası kuruluyor

(Başı 1 inci sahifede)

tarihinden itibaren beş sene müddetince tabii tutulacak ve borcun geri kalan kısmı üzerinden yüzde dokuzdan fazla faiz yürütülmeyecektir. Ancak iciden istifade edilemek için faizlerin oranını ve borcun yüzde yirmisi ödenmesi lazımdır.

Yeni ödünç para verme kanununun emriyle şehrimizde ödünç para veremeyen vasıtası edinen kimseleri epeyce lâmba düşürmüştür. İstanbulda tefecilerin miktarı gittikçe artmaktadır. Bunlar her ayda yüzde 15 - 20 faizle para veren insafsızlar az değildir. Tefeciler, daha ziyade maas sahibi olan kimseleri hedefler. Resmî ve hususî dairelerde iş bu dolaraç parasına müşteri olan bayağı ve acıgözler, yeni kanunun tatbikine başlandıktan sonra tabii bugün itibarile paralarını işletmeyeceklerdir. Tefecilerden maada menkul mallar üzerine para veren bazı ikraz müesseseleri de yeni ödünç para verme kanununa tabii tahdidata tabiidirler.

Büyük ikraz müesseseleri arasında em el üzerine muamele yapan Emniyet Bankası ile Emlak ve Eytam Bankası ve Emlak paralar idaresidir.

Emniyet sandığı şimdiye kadar ipotek üzerine emlak mukabil yüzde 12 faiz komisyon alıyordu. 1 hazineardan itibaren faiz ve komisyonlar yüzde 10 bulaştırılacaktır. Emlak ve Eytam Bankası daha evvel faiz ve komisyon miktarını yüzde 10,5 a indirmiştir.

Vakıf paralar müdürlüğü de bugünler faiz ve komisyon miktarını indirecektir. Emlak üzerine iş yapan diğer müesseselerin faizleri ve komisyonları yüzde 12 ile yüzde 15 arasında idi. Bunlar da yeni kanun mucibince idare şeraitini muhtelif lehine tadil etmeğe mecbur olacaktırlar.

Halk Bankası

ANKARA, 30 — Hükümet Halk bankası ve Halk sandıkları hakkında mevzuat hukuken tayin edilmiştir. Bu mevzuatın emriyle Halk bankası namıyla emniyet keşbedecektir.

Lâyihaya göre İktisat Vekâleti, merkezi Ankara olmak üzere üç milyon lira bütçeli bir anonim şirket teşkiline mezu olmuştur. Maliye Vekâleti bu bankaya bir milyon lira sermaye ile iştirak edecektir. Halk Bankası Vilâyetlerde halk san-

Hekim ve Eczacılar kendilerini müdafaa ediyorlar

(Başı 1 inci sahifede)

ediyoruz, buna icap eden kârı da ilâve ettikten sonra bilet ücretlerini tesbit ediyoruz.

Her şey ucuzlaştı, tenezzül etmiştir deniliyor. Fakat yolcu miktarının ne kadar tenezzül etmiş olduğu hiç hesap ediyor mu? Eğer yolcu miktarı eski vaziyetinde kalsa idi, bugün bilet, nakliye ücretleri çok imiş olurdu. Halbuki öyle olmadı ve olmuyor. Yolcu adedinin azalması şirketleri kârâ değil, zarara götürüyor. Zararına çalışmak mecburiyetinde kalan bir şirket icap eden şeyleri bir nisbet dahilinde ne kadar ucuza tedarik etse zarardan kurtulmuş olmuyor. Bu şerait altında tenzilat imkânları aranabilir mi?

Doktor ücretleri

Endeks, doktor vizitelerinin ve ecza fiyatlarının hiç immedigini gösteriyor. Bu hususta Şehir Meclisi shhiye encümeni mazbata muharriri Dr. Hulûsi Ertuğrul B. le konuştuk. Hulûsi Bey diyor ki: — Evet senelerdenberi hekimlerin muayene ücretlerinde bir tebeddül olmuştur. Bu neden? Bence, halkın şikâhat ücretini daha ziyade tenzil etmesi kabildir.

Bilirsiniz ki hekimler sınıflara ayrılır. Dünyanın her yerinde böyle olduğu gibi bizde de böyledir. Yalnız, bir farkla... Başka memleketlerde profesörler, mütehassıslar yüksek ücret alırlar, Mutavasıt hekimin aldığı ücretle bunların aldıkları arasında çok fark vardır. Bunun şu faideleri görülür: Profesör daha az hasta ile daha esasl surette meşgul olur. Fakat daha çok hasta ile meşgul olarak alacağı ücreti alır. Bu suretle mütavassıt derecede hekim sınıfı çalışacak saba bulur ve halk bu suretle ucuzca doktordan istifade yolunu bulur.

Bizde vaziyet bunun aksidir. Vasat derecede bir hekim bizde muayenehanesinde 1 - 2 lira alır. Mütehassıs hekimlerimiz bir çoğu da 4 - 5 lira alıyor. Netice ne oluyor bilir misiniz? Halk en ufak ve ehemmiyetsiz bir hastalık için bile profesör olan hekime gidiyor ve yüksek ücret veriyor. Halbuki profesör ve mütehassıs doktorlarımız çok yüksek ücret alsalar o vakit vasat derecedeki doktorlar da halkı ucuzca muayene imkanı bulacak, mühim ahvalde profesöre gidilecektir. Böylece hem ücretler alelade ahvalde kendiliğinden inmiş olacak, hem de yüksek hekimlerin omuzlarına almış oldukları yük hafiflemiş olacaktır.

Eczacıları için düşüyor?

Eczacıları hakkında da Farmakolojik Birliği reisi Necip Bey diyor ki: — Umumiyyetle ecza fiyatları ucuzlaştırdı denilemez. Layuat vasfı tam yerinde olan eczalar içinde bazıları yükselmis, bazıların fiyatları da inmiştir.

Eczalar bilirsiniz ki beynelmilel piyasaya tabiidir. Beynelmillel piyasada bir tenezzül olsa, bizde de hissedileceği muhtemeldir. Bu işte biz müstakil değiliz. ki... Arif Mustafa eczanesi sahibi Farmakolog Arif Bey de eczacı gözüle nokta nazarıyla şöyle anlatıyor: — Hayat ucuzlaştı. Evet amma, bizi alakadar eden şeyler de tenezzül var mı ki ecza fiyatlarının düşmesi aranıyor.

Eczacılarımızın harici tesirler altında olması bertaraf, kizalar ucuzlaşmış mıdır? Tenviratta kullandığımız elek-

Boğazların teslihi

(Başı 1 inci sahifede)

şehirde otomobile bir gezinti yapmış saat 17 de Ankara'ya gitmek üzere Haydarpaşaya geçmiştir. Vekil B. i istasyonda bir çok zevat teşyi etmiş, bir müfrez polis selâmlamıştır.

Cenevre müzakereleri

Tevfik Rüstü B. dün hareketinden evvel bize Cenevre silâhları azaltma konferansı hakkındaki itibalarını şu suretle hülasa etmiştir: — Silâhları azaltma konferansında Boğazlarda askeri tahdidat kaldırılmasına dair verdiğimiz muhtıra hakkında bir karar itihazının muhtirana ilânci kiraatına bırakıldığını biliyoruz. Konferansın, Londra konferansının toplanmadan evvel kat'î bir neticeye varabileceğini ümit etmiyorum, bununla beraber şimdiye kadar vermiş olduğu mukarrerat silâhesine daha müspet bazı kararlar ilâve edilebilecektir. Silâhları azaltma meselesinde, Londra konferansına kadar kat'î bir netice elde edilmezse, bu za manın müsait olmasından ileri gelecektir. Bununla beraber ben betbin değilim. Konferans her halde iyi bir şekilde neticelenmelidir.

Kasaba haberleri

KASABA (Milliyet) — Dün gece İsmet paşa mektebinde mektep talebesi tarafından verilen müsamere pek parlak olmuştur. Bütün erkân hükümetle talebe velileri müsamerede hazır bulunmuşlardır. * Müteşebbis gençlerimizden fabrikacı Sabri Efendi getirmiş olduğu bir sima makinasıyla memleketin sinema ihtiyacı tatmin etmiştir.

Dün cuma olmak müsamereyle

İzmir şark sanayi idman yurdu sporcuları otobüsle şehrimize gelmişlerdir ve kasabalılar bir maçı yapmışlardır.

Afyon Hilâliahmeri

AFYON (Milliyet) — Hilâliahmer Afyon şubesi senelik kongresini, cemiyetin müfettişlerinden Fahri Beyin huzuruna yapmıştır. Başta vali Ahmet Durmuş Bey olduğu halde Halkevi salonu cemiyet azası ile dolmuştu. Birçok zevat yeniden aza kaydolmuşlardır.

trikte bir fiat tenezzül görüyor musunuz?

Teshinatta kullandığımız havagazi senelerdenberi bir santim indirmiş mi dir? İyi suyun, terkosun eski fiat değişmiş midir? Hayır, değil mi? O halde biz nasıl tenzilat yaparız?

MEMLEKETTE

Kastamonu ve Çankırıda zelzele

KASTAMONU, 30. A. A. — Vilâyetin her tarafında feyizli yağmurlar yağmaktadır.

Dün gece saat 20 yi on geçte şehrimizde hafif bir zelzele olmuştur. Hasaratı yoktur.

ÇANKIRI, 30 A.A. — Bu gece saat 20 de hafifce hareketi arz oldu.

Veda müsameresi

AKŞEHİR (Milliyet) — Şehrimiz orta mektebi son sınıf talebeleri tarafından cuma günü Orta mektep salonunda talebe velilerine çok güzel bir veda müsameresi verilmiştir.

Saat on beşte müsamereye İstiklâl marşile başlandı, monologlar söylendi, piyesler temsil edildi. Bundan sonra mektebin genç ve kıymetli müdürü Mahir Beyefendi tarafından mektebin dört senelik hayatı hakkında sözler söylenecek müsamereye nihayet verildi.

Kasaba haberleri

KASABA (Milliyet) — Dün gece İsmet paşa mektebinde mektep talebesi tarafından verilen müsamere pek parlak olmuştur. Bütün erkân hükümetle talebe velileri müsamerede hazır bulunmuşlardır.

* Müteşebbis gençlerimizden fabrikacı Sabri Efendi getirmiş olduğu bir sima makinasıyla memleketin sinema ihtiyacı tatmin etmiştir.

Dün cuma olmak müsamereyle

İzmir şark sanayi idman yurdu sporcuları otobüsle şehrimize gelmişlerdir ve kasabalılar bir maçı yapmışlardır.

Afyon Hilâliahmeri

AFYON (Milliyet) — Hilâliahmer Afyon şubesi senelik kongresini, cemiyetin müfettişlerinden Fahri Beyin huzuruna yapmıştır.

Başta vali Ahmet Durmuş Bey olduğu halde Halkevi salonu cemiyet azası ile dolmuştu. Birçok zevat yeniden aza kaydolmuşlardır.

Kayseride mesut bir yıldönümü

KAYSERİ, 30. A. A. — Halkevi tarafından trenin Kayseriye gelişinin altıncı yıl dönümü müsabesetile tertip edilen büyük merasim dün akşam istasyonda saat 18 de binlerce halkın iştirakile ve büyük tezahüratla yapılmıştır. İstasyon baştan başa bayraklarla süslenmiştir.

Yeni bir kaplıca

ULUKIŞLA (Milliyet) — Kazamızın Torosların kolları arasında Ciftehan istasyonuna beş dakikâ mesafede muhasebe hususiyeye ait güzel bir kaplıcası vardır.

Geçen sene Muhasebe Hususiyeye 40 bin lira sarf ederek çok mükkemmel bir otel ve asri tesisatı havi kadın ve erkeklere ayrı ayrı olmak üzere bir hamam yaptırdı. Hususî banyoları ve üç büyük havuzu vardır. Hamamın suyu hem celik ve hem de kökürdüğü havi olup 56 derece hararetedir.

Romatizma, cilt ve sinir hastalıklarına çok şifa bahşır. Muhasebe hususiyeye her sene sekiz on bin lira irat almaktadır.

Bu sene Valimiz Ali Sakıp B.fendinin kıymetli teşebbüsleri sayesinde hanama geleceklek için tenzilat % 40 tenzilat Devlet Demiryolları İdaresince kabul edilmiştir. Aynı zamanda cuma günleri Mersinden bir Banliyö treni hazırandan itibaren gelmeğe başlamıştır. İstasyona emri gelmiştir.

Kasaba merkezinde İmar faaliyetleri şimdiden idaresine ait binaların inşaatı çok ilerlemiştir. Bu sene Nisanda yapılan ağaç bayramında dikilen yirmi beş bin ağaçtan yirmi bin küsuru tutmuştur.

Mersinden kereste alındı

MERSİN (Milliyet) — Şark Vilâyetleri işkân işleri için Mersin İş bankasından 150 bin liralık kereste mübayaası edilmiş ve umumî müfettişlik mntakasına sevkiyata başlanmıştır.

M. Fuat

Silifke Mersine bağlanınca MERSİN, (Milliyet) — Silifkenin lâğ vedilecek Mersine bağlanması üzerine iki Vilâyet umumî meclisi encümen azaları hazırandan birinde Mersinde toplanacaktır. Dahiliye Vekâletinin bu husustaki emri Silifke encümen azalarına da tebliğ edilmiştir. Yalnız Vilâyetler idaresi kanunu mucibince Vilâyet umumî meclisi encümeninde de ancak dört asa bulundabilecektir. Halbuki İcel de dört ve Mersinde de iki encümen azası vardır. Bu hususta ne suretle muamele yapılacağı Dahiliye Vekâletinden sorulmuştur.

BÜYÜK TAYYARE PİYANGOSU

Yeni tertibin 2. ci keşidesi
11 Hazirandadır
Bu keşidede Büyük ikramiye

35,000 Liradır

Mükâfat 50,000 Liradır

2934

SAYFIYEE GİDENLERE

Sureti hususiyede ihzar ettiğim lake karyoların her boy ve her renk mevcut olup portatif sandalye, masa ve sehpa ların envay gayet ucuz mağazamızda satılmaktadır.

ASRÎ MOBİLYE MEŞHERİ

İstanbul Rizapaşa yolu 66 No. Telefon: 23407

AHMET FEVZİ (3548)

İst. Mr. Kumandanlığı Satınalma kom. ilânları

Harbiye ve merbutu mek tepler ihtiyacı için dokuz kollem taze sebze 7-6-933 çarşamba günü saat 14,30 da a leni münakasası yapılacaktır. Şartnamesini görmek için isteklilerin belli vaktinde komisyonunda hazır bulunmaları. (645) (2250) 2937

Merkez Kumandanlığın merbut müessesat için 250 bin kilo koyun eti 17-6-933 cumartesi günü saat 15 buçukta kapalı zarfla satın alınacaktır. İsteklilerin şartnamesini görmek için her gün ve münakasasına girişeceklerin belli vaktinden evvel teklif mektuplarını komisyon riyasetine vermeleri. (640) (2222) 2911

Merkez Kumandanlığın merbut müessesat için 135000 kilo sığır eti 17 Haziran 933 cumartesi günü saat 14,30 da kapalı zarfla satın alınacaktır. İsteklilerin şartnamesini görmek için her gün ve münakasasına girişeceklerin belli vaktinden evvel teklif mektuplarını Komisyon Riyasetine vermeleri. (639) (2223) 2912

Maltepe Piyade Atış mektebi için 30,000 kilo koyun ve 50,000 kilo sığır eti bir şartname 14 Haziran 933 çarşamba günü saat 15 te kapalı zarfla satın alınacaktır. İsteklilerin şartnamesini görmek için her gün ve münakasasına girişeceklerin belli vaktinden evvel teklif mektuplarını komisyon riyasetine vermeleri. (638) (2224) 2913

Tophane fırını için 460 ton ekmeklik un 25-6-933 pazar günü saat 15 te kapalı zarfla satın alınacaktır. İsteklilerin şartnamesini gör-

mek için her gün ve münakasasına girişeceklerin belli vaktinden evvel teklif mektuplarını komisyon riyasetine vermeleri. (649) (2322) 3057

Selimiye fırını için 200 ton ekmeklik un 25-6-933 pazar günü saat 11 de kapalı zarfla satın alınacaktır. İsteklilerin şartnamesini görmek için her gün ve münakasasına girişeceklerin belli vaktinden evvel teklif mektuplarını komisyon riyasetine vermeleri. (650) (2323) 3058

Harbiye mektebi ihtiyacı için 2000 kilo tereyağı ve 175000 adet yumurta 15-6-933 perşembe günü saat 14 ten 17 ye kadar ayrı ayrı açık münakasaları yapılacaktır. Şartnamesini görmek için her gün ve münakasasına girişeceklerin belli vaktinde komisyon da hazır bulunmaları. (656) 3088 - 3349

Muktedir makasdarları-
mızın nezaretile
KADIN ve ERKEK için
Hızır ve Ismarlama
Elbiseler, Mantolar vesaire

6 ay taksitle
Hükümet - Banka
Şirket memurlarına
Memur arkadaşlarınıza

KEFALETİLE
saat 9 ile 12 arasında
İstanbul Dördüncü Vakıf
Han Asmakat No 29

UNION KOL
müracaat [3894]

DOKTOR HORHORUNI
Her gün akşama kadar hastalarını
Eminönü Valide kuraathanesi yanın-
daki muayenehanesinde tedavi eder.
Tel. 2,4131 (3707). 3173

Devlet Demiryolları idaresi ilânları

Taş nakliyatı hakkında
25-5-933 tarihinden itibaren her hangi mamul eşya haline kalbedilemeyecek şeklide "balast halinde" bulunan Somaki, mermer, kalker taşları ve alelumum taşlar ve çakıl taşları nakliyatı D.D/46 numaralı tarifeye ithal edilmiştir. İşbu tarifeye göre 160-283 kilometre dahilinde yapılacak nakliyattan seyyanen 400 kuruş ve meselâ 500 kilometreden 630, 800 kilometreden de 840 kuruş ücret alınır. Fazla tafsilât için istasyonlara müracaat edilmelidir. (2484)

İşlenmemiş mermer nakliyatına tenzilat
1-6-933 tarihinden itibaren her nevi işlenmemiş mermer taşları, maden cevherleri nakliyatına mahsus feykalâde tenzilli tarifeye ithal edilmiştir. Mart 934 tarihine kadar mükerrer yüzde 20 tenzillattan da istifade edecek olan işbu mermer nakliyatından 193-247 kilometrede ton başına seyyanen 400 kuruş alınacaktır. Fazla tafsilât için istasyonlara müracaat edilmelidir. (2483)

Beykoz Malmüdürlüğünden:

Kıymeti Lira K.	Kapı No.	Cinsi	Mahallesi	Hududu
4 75	120	Dükkan	Kılıçlı	Karye derunu
4 65	1	Hane		
4 65	9	Kahve	Bozhane	" "
4 65	9	"	"	" "
12 00	7	Fırın dükkan	"	" "
12 00	7	"	"	" "
6 25	24/26	Kahve maa dükkan	"	" "
6 25	"	Dükkan	"	" "
4 65	9	Kahve	"	" "
15 00	14	Tarla	Göllü	Irva caddesinde Göllü çayırı
4 00	3	"	"	" "
21 00	4	"	"	" "
3 50	20	"	Kılıçlı	Çavuşlu caddesinde büyük çayır
5 00	5	"	Göllü	Bozhane " uzun köprü
6 00	9	"	"	Irva caddesi Göllü çayırı
6 00	39	"	Öğümce	Karye civarı sandal başı
14 50	9	"	"	Paşamandra yolunda çamurlu geçit
1 00	22	"	"	Paşamandra " karaçayır
1 25	60	"	Göllü	Irva caddesinde çayır üstü
4 00	20	"	Öğümce	Çavuşlu çiftliği yolunda samanlık yanı
1 50	121	Bahçe	"	Karye derunu.
3 00	23	Tarla	"	Paşa mandra yolunda kara çayır

Yukarıda evsafi yazılı gayri menkuller vergi borçlarından dolayı bedeli peşinen verilmek şartile 6/5/933 tarihinden 25/5/933 tarihine kadar birinci ihale ve 6/6/933 salı günü de kat'i ihalesi icra edilmek üzere satış ve müzayedeye konulmuştur. Taliplerin depozitolarile birlikte mezkûr günlerde saat 14 te Beykoz kazası idare heyetine müracaatları. 2342 3085

BUYRUNUZ..

Tabiatın özenerek süslediği

Zümrüt YALOVA Kaphıçalarında
Geçireceğiniz bir kaç gün bile
S İ Z E

Sihhat ve neşe dolu bir hayat kazandırır. 2387 3168

Millî Müdafaa Vekâleti Hava Levazım Müdürlüğünden:

Askerî Rasat memuru yetiştirilmek üzere (20) Ef. ye ih tiyaç vardır. Taliplerden aşağıda yazılı şeraiti haiz olanlar evrakı mübitelerile Hava müsteşarlığına müracaat etmeli dirler. Fazla talip olduğu takdirde müsabaka imtihanı yapılacaktır. Müracaatlar 5-6-933 e kadar yapılmalıdır.

A — Yüksek mektep veya İhtiyat zabiti olmak.
B — Lise veya orta mektep mezunu ihtiyat zabiti olmak;
C — Askerî hastanede muayene edilmek ve Askerî me- mur sıhhatini haiz ve her iklimde istihdama elverişli olduğu na dair rapor
D — Manii istihdam bir hali olmadıkça dair polis vesika- sı
E — İstihdam edildiği mahallerden hüsnü hizmet vesika- sı
F — Tercümeihal ve üç krt'a fotoğraf. (2362) 3181

Sihhat ve İctimaî Muavenet Vekâletinden:

Ankara Nümune hastanesi yeni pavyonu tesisatı için ih tiyaç olan :

1 — Yerli malı 10 kalem bez
2 — " " 6 kalem bez
3 — " " 5 havlu ve hamam takımları
4 — " " 2 kalem terlik
5 — Yabancı malı 20 kalem muhtelif porselen yemek ve çay takımı ve çatal kaşık (Takaslı)

İşbu muhtelif levazım ayrı ayrı olarak ve hususî şartna- melerile kapalı zarf usulile 24-5-933 tarihinden itibaren mü nakasaya konulmuştur.

İhalesi: 14-6-933 çarşamba günü saat 14 te Ankara da Sihhat ve İctimaî Muavenet vekâleti binasında komisyonu mahsusu tarafından yapılacaktır. İstiyenler şartnamelerini ve nümunelerini görmek veya almak üzere İstanbul'da Sihhat ve İctimaî Muavenet Müdürlüğüne ve Ankara'da İctimaî Muavenet Umum Müdürlüğüne müracaatları ve taliplerin şartnamelerine göre yapılmış teklifname ve sair vesika ve muvakkat teminat akçelerini vakti muayyeninde komisyona tevdi ve ihale zamanında kendilerinin veya sahibi salâhiyet vekillerinin hazır bulunmaları ilân olunur. (2358) 3105

Sihhat ve İctimaî Muavenet Vekâletinden:

Ankara Nümune Hastanesi Yeni pavyonu tesisatı için lüzumu olan madeni eşya ve malzeme "Karyola, Etajer, Muayene masası, Vitrin, Sandalye, sedye v.s." yerli yapısı olmak şartile kapalı zarf usulile satın alınacaktır. İhalesi 7 Haziran 933 çarşamba günü saat on beşte Ankara'da Vekâlet binasında mahsus komisyon tarafından yapılacaktır. Muvakkat şartname suretleri 10 lira bedel mukabilinde verilmek tedir. Şartnameleri görmek veya almak isteyenlerin Ankara- da İctimaî Muavenet Umum Müdürlüğüne ve İstanbul'da Sihhat ve İctimaî Muavenet Müdürlüğüne müracaat eyle- meleri ve taliplerin şartnamesini göre hazırlanmış vesika ve teklifnamelerile teminat akçelerini muayyen gün ve saatte mezkûr komisyona vermeleri ilân olunur. (2276) 2973

Naim Vapur İdaresi
İzmir Sürat Postası
(20 saat)
Lüks
ADNAN
vapuru
Her Perşembe günleri
Galata
hafta rihminden saat tam 18 de
hareketle doğru
İZMİR'e
ve pazar günleri İzmir'den saat
14 1/2 da hareketle İstanbul'a
avdet eder.
Tafsilât için Galata' Gümrük
karşısında Site Fransez Han No.
12 yazıhanesine müracaat.
Tel: 4 1041 [3884] 3219

SEYRISEFAİN
Merkez acentası Galata Köprübaşı B. 2362.
Şube A. Sirkoci Mühürdar zade H. 23740.

TRABZON POSTASI
Cumhuriyet
31 MAYIS ÇARŞAMBA 18 DE
Galata rihminden.

İZMİR - MERSİN POSTASI
ÇANAKKALE
2 HAZİRAN CUMA 10 DA
İdare rihminden kalkarlar. 3227

Aksaray karakolu karşısında
Sünnetçi Celâl
Her gün bulunur. Tel. 20079
(3779)

Mühim ilân
Maliye Vekâletinden:

1 - Türk harflerile ve yeni şekillerle ihzar edilmiş olan yeni damga pulları, 1 Haziran 933 tarihinden itibaren kullanılmaya çıkarılacak ve eldeki damga pulları, o tarihten itibaren istimalden kaldırılacaktır.

2 - Her mahal malmüdürlüğü, 15 Mayıs 933 tarihinden itibaren, tedavülde bulunan pulları yenilerile değiştirmeye başlayacaktır. 15 - 31 Mayıs 1933 müddetine ait günlük ihtiyaçtan fazla elinde pulu olanlarla bayilerin, yenilerile tebdil edilmek üzere, malmüdürlükleri veznelerine müracaat eylemeleri lâzımdır.

3 - 1 Haziran 933 tarihinden itibaren bugünkü damga pulları kullanılmıyacağından 15 - 31 Mayıs 933 mübadele müddetine rağmen elinde eski damga pulu kalmış olanlarla bayiler; nihayet, 31 Ağustos 933 tarihine kadar mezkûr malmüdürlüklerine müracaatla, pullarını tebdil ettirebileceklerdir. Malmüdürlüklerine müracaat zamanı saat 10 dan 15 e kadardır.

31 Ağustos 933 tarihinden itibaren eski pullar kabul ve yenilerile tebdil edilmeyeceğinden muhterem halkın ona göre hareket etmesi lüzumu ilân olunur. [1863] 2432

Millî Müdafaa Vekâleti Hava Müsteşarlığından:
Kısım: 1
İstanbul - Eskişehir - Ankara
27 Mayıs 933 ten itibaren
Türkiye hava postaları
Cumartesi, Pazartesi, çarşamba
Şarka doğru Garba doğru
İstanbul - Ankara **ISTASYON** Ankara - İstanbul
Hareket Muvasalat Hareket Muvasalat
8:30 9:40 Yeşilköy " İstanbul " 17:40
10:00 11:10 Eskişehir 16:30 16:10
Ankara 15:00
Taşandan saat 14:30 da hareket edecek olan hava hattına ait hususî otomobil "Ankara Palas" oteline uğrayarak yolcuları ücretsiz olarak Tayyare meydanına getirir. 2408 3184

Ankaralının Defteri

ASKER KAÇAĞI.

Mektep ve medrese kavgaları — Herşey vatan için!

Ankara 1/Şubat/1921

Türkiyede ezeli ve ebedi davalarından biri; mektepli alaylı hikâyeleri, medreseli mektepli davalarıdır. Büyük Millet Meclisi bir kanun lâyhâsı müzakere etti: Mektep talebesinin ve muallimlerinin askerlikten istisnası hakkında. Mektep talebesi ve muallimleri askerlikten istisna edilir de medrese talebesi ve müderrisleri hariç kalır mı? Fakat iş bununla kalmıyor: Mektebe ne lüzüm var, medreseler pekâla mektep yerini tutar! diyorlar. Meselenin enteressan tarafı, kanunun ruhu ve esasları değildir. Belki bu kanun münasebetile Millet Meclisi kürsüsünden söylenen sözlerdir.

Medresteki medreselilerin, müderrislerin fikrine göre: askerlik, sadece silah taşımakla olmaz. Mücahedenin lüzumunu takdir, milleti askerliğe teşvik edecek zevata da ihtiyaç vardır. Darülmuallimini ayır, medrese ilmiyeyi ayrı tutmak doğru değildir. Bu ayrılığı kaldırmak lâzımdır, medreselerle darülmuallimini birleştirmek lâzımdır.

Medreste Hoca Vehpi Efendiye sordular: Çocuklarımızın Fransızca okuması caiz mi?.. Muhterem Konya Meb'usu buna cevaz verdi. Hocanın izahına göre Fransızca öğrenmek farzıkıfayedir.

Niçin öğrenmeli?.. "Fransız lisanile tekellüm eden bir zat bizim memleketimizde, bizim hükümetimize müracaat etse!, "Benim filânda şu kadar kuruş alacağım var, şunu alıverin!.. dese bizim Hükümetimiz der: "Senin lisanına vakıf adamımız yoktur biz bu davaya bakamayız!" diyebilir mi? Çünkü hükümet, ihkakıhak için açılmış.. Onun için hükümet, o lûgat ile tekellüm eden birini ihzar etmeğe mecburdur!..

Ecnebi lisanını öğrenmek lüzumunu, baktınız, Hoca Efendi ne kuvvetli sebeplere istinat ettiriyor!

Aynı kanun münasebetile Veh-

pi Hocanın söylediği nutkun çok orijinal tarafları var:

"... Evet, herkes elbette asker-karavanasından bir çorba içmeli, misafirhanede beş on gün yatmalı... Bunu teklif ediyorsunuz. Ben de şunu teklif ediyorum: Bir as-

Ragıp Bey (Kütahya)

ker zabiti, herhalde tahsil ettikten sonra ulûmu şer'îye ve diniyeye tahsil etmek üzere bir senecik medresede okusun.. (Pek doğru, varol sadaları..) Efendiler, bugün müftüler, müezzinler, hatipler, imamlar, ordu müftüleri, tabur imamları köylerdeki ahali ile hükümet arasında muhabere vasıtası olan, az çok okur yazarlar, medrese mahsulüdür. Bunu kim inkâr eder? Bütün bu hizmetlere mukabil, medreselilere yaptığımız fedakârlık nedir? Yalnız askerlikten istisna edilmeleri değil mi? Bunu iyi bilelim ki, Maarif bu Millete adam yetiştirmez. Maarifin yetiştirdiği adamlar, milletin üzerine bari sakıldır. (Şiddetli gürültüler.) Müsaade buyurun, müsaade buyurun, efendiler.. Maariften yetmiş bir efendi köyün birine gidip köylülerin ihtiyacını temin

ettiğini gösterebilir misiniz? Marife ayak basan bir efendinin emeli, ben memur olacağım, millet beni okuttu, beslemeğe de mecburdur! demekten ibarettir.

(Operatör Emin Bey) — Yanlışın, Hocam, yanlış!.. Ben kendi namıma reddediyorum. Ben milletin bütün parasını hizmetimle ödedim.

Vehbi Efendi (devamla) — Sen istediğin kadar reddet.. Esasen kolağım girmez! Efendiler boşuna yorulmayın, bunlar, milletin başına, bari sakıldır, bari sakil.

Sırrı B. (Izmit) — Hoca Efendi beyanatınız doğrudur. Bizler daima memur olup, daima millete bari sakil oluyoruz. Hiç birimiz tüccar olmağa yetlenmiyoruz. Hep millete bar oluyoruz (gürültüler..)

Muhiddin Baha Bey — Sırrı B. bu sözleri yalnız şahsî âlileri için kabul buyurlar!

Vehpi Efendi — Efendim, milletin bütçesinden Anadolu'da yetişen medrese halkı için beş para gösterin. (Sesler: Evkaf bütçesi) Evkafa hiç bir şey yoktur.. Benim dediğim, şimdiye kadar köylerimiz yalnız medreselilerden istifade etmiştir. Maarifçilerden değil..

Ihsan Bey (Cebelibereket) — Reis B., siz söz veriyorsunuz, Hoca Efendi millet arasına ikilik sokuyor!

Ragıp Bey (Kütahya) — Meşrutiyetten evvel yalnız Karahisar Livasında 24 bin kişi askerdi 26 bin kişi de talebe!

Celâlettin Arif Bey — Efendim, Maarif ihtiyacı malûm.. Diğer taraftan hoca efendilerin beyan buydukları vehile medreselerin de büyük kıymeti vardır. Ülemayı dine de lüzumumuz vardır. Herhalde kanun yapılırken her iki tarafı memnun etmek.... Vs.

Bir günlük hararetili müzakere neticesinde kanunun yalnız bir maddesi kabul edildi. Tadil teklifleri arasında öyle tuhafları, ayrıkları var ki..

MILLİCİ

Ankara'da faydalı bir sergi açılıyor..

Elektrik ve havagazından az masrafla nasıl iyi ve çok randman alınabilir?

ANKARA, 29 (Milliyet) — Ankara Elektrik ve Havagazı şirketi hazıran başında şehir lokantası salonlarında ev idaresi mevzuu ile alakadar faydalı bir sergi açacaktır. Bu sergi elektrik ve havagazı aletlerini teşhir eden ziyade bunların kullanılıma tarzını gösteren öğretici bir sergi olacaktır. Ve şirket bu hareketi ilinde bulunan aletlerin propagandasını yapmaktan ziyade müşterilerinin menafini düşünerek, onlara az masrafla havagazı ve elektrikten nasıl çok ve iyi randman alınabileceğini öğretmek gayesini takip etmektedir. Zira elektrik ve havagazı, şirketin henüz genç olmasın rağmen; şehrin her tarafına kadar gitmiştir. Şehrin hücre bir köşesinde inşa edilmiş iki üç evlik bir mahallede de bu medeni vasıtayı bulmak kabildir. Ve bu geniş teşkilât çerçevesi içinde bir çok evler vardır ki, bilgi noksanı yüzünden her ay ödedikleri sarfiyat parasından şikâyet etmektedirler. Bu cümleden olmak üzere mutbaktarında havagazı kullanan ev sahipleri mürekabesiz braktıkları mutbaktarında havagazının ne derece israf edildiğini ancak ay başları fatura muhteviyatını öderken farketmektedirler. Yemek ocağında kahve pişirmenin, veyahut ta ocağın anahtarını fuzulî yere son raddeye kadar açmanın ve her gün tekerrür eden bu hallerin müstehlikler aleyhine vermekte olduğu neticeyi tahmin müşkül değildir. İşte bu mahzurları bertaraf etmeğe çalışmak düşüncesile şirket dokuz gün devam edecek olan ev idaresi sergisini açmağa karar vermiştir. Sergide bütün teferrüatı ile modern

bir mutbak, bir banyo, bir çamaşırılık, bir pastahane, bir berber salonu görülecektir. Mutbaktaki apeareler ziyaretçilerin gözü önünde faaliyete geçirilecektir. Bunun yanında henüz memleketimizde taammüm etmemiş olan oturma odası şeklinde bir mutbak ta görülecektir. Avrupa ve Amerikada orta halli ailelerin oturduğu evlerde rağbet kazanan bu sekin ne derece rahat ve kullanışlı olduğu müşahede edilecektir. Sergideki banyo kısmında ise, asri bir banyonun neleri ihtiva etmesi lâzımlıcağı, nasıl kullanılması icap edeceği görülecek, banyonun aile hayatındaki emsalsiz mevkiî canlandırılmış olacaktır. Çamaşırılığa gelince, bu; taş tekneli, etrafı ile örtülü siyah bir kazandan mürekkep bir çamaşırılık olmayacaktır. Burası her suretle temizliği ile göze çarpan insana zevk telkin eden bir köşe olacaktır. Burada çamaşır yıkayan dumandan müteessir olmayacak, çamaşırınız yıkandıktan sonra boyanmak veya tekrar kirlemek tehlikesine maruz kalmayacak, yazın sıcak, kışın soğuk olmayacaktır..

Pastahane kısmı hanımefendilerin alakasını hakikiyle celbedecek bir imalâthane manzarasını arzedecektir. Berber salonu ile masaj ve güneş banyosu kısmı ise cidden tetkike değer bir sergi köşesi olacaktır.

Masaj ve Oltra - Viole sun'î güneş banyosunu tecrübe etmek isteyenlerden hiç bir ücret talep edilmeyecektir. Bütün bunlardan başka her akşam sergide havagazının nasıl idareli kullanılacağına dair faydalı konferanslar verilecektir.

Ankarada Erkek lisesinin bir geçişi

İSTANBUL TRAMVAY ŞİRKETİ EVKAT TARİFESİ

1933 senesi Mayısın 25 inci gününden itibaren İlanı ahire kadar müteberdir.

No	Hudut	Hareket	Fasıla	İlk Hareket Saat	Son Hareket Saat
Şişli-Şebekesi	10 ŞİŞLİ - TUNEL	(Şişli'den - Tünel)	3' 10"	5.57	24.10
		(Tünel'den - Şişliye)		6.18	24.30
	12 HARBİYE - FATİH	(Harbiyeden - Fatih)	5' 7"	6.00	1.00
		(Fatih'ten - Harbiyeye)	9	5.58	24.52
	15 TAKSİM - SİRKECİ	(Taksimden - Sirkeciye)	8'	7.38	20.38
		(Sirkiciden - Taksime)	8'	8.00	21.00
	16 MAÇKA - BEYAZIT	(Maçkadan - Beyazıt)	5' 8"	6.29	24.24
		(Beyazıt'tan - Maçkaya)	14'	6.40	23.42
	MAÇKA - EMINÖNÜ	(Maçkadan - E. Önüne)	7'	6.08	20.01
		(E. Önünden - Maçkaya)	12'	6.36	20.28
17 ŞİŞLİ - SİRKECİ	(Şişli'den - Sirkeciye)	7'	6.20	20.05	
	(Sirkiciden - Şişliye)	10'	6.52	20.40	
18 TAKSİM - FATİH	(Taksimden - Fatih)	12'	6.58	19.48	
	(Fatih'ten - Taksime)	13'	7.36	20.27	
19 KURTULUŞ-BEYAZIT	(Kurtuluş'tan - Beyazıt)	5' 8"	6.00	23.49	
	(Beyazıt'tan - Kurtuluş)	14'	7.15	24.31	
KURTULUŞ-E.ÖNÜ	(Kurtuluş'tan - E. Önüne)	7'	6.11	19.59	
	(E. Önünden - Kurtuluş)	16'	6.42	20.30	
Beşiktaş şebekesi	22 BEBEK-EMİNÖNÜ	(B. Taştan - Bebeğe)		5.32	—
		(E. Önüne - Bebeğe)	7'	5.45	—
	23 ORTAKÖY-AKSARAY	(Eminönünden - Bebeğe)	15'	6.05	24.22
		(Bebeğten - B. Taşa)		6.05	24.30
34 BEŞİKTAŞ - FATİH	(E.Önünden - Taşa)		—	24.52	
			—	1.00	
23 ORTAKÖY-AKSARAY	(Ortaköyden - Aksaraya)	9'	5.39	21.19	
	(Aksaraydan - Ortaköye)	14'	6.24	22.04	
37 EDİRNEK-SİRKECİ	(Beşiktaş'tan - Fatih)	7'	6.30	22.00	
	(Fatih'ten - B. Taşa)	14'	7.11	22.44	
İstanbul şebekesi	32 TOPKAPI-SİRKECİ	(Aksaraydan - Topkapıya)	10'	5.48	—
		(Topkapı'dan - Sirkeciye)	8'	6.00	24.00
	33 YEDİKULE-SİRKECİ	(Sirkiciden - Topkapıya)	15'	6.31	24.30
		(Topkapı'dan - Aksaraya)		—	1.00
37 EDİRNEK-SİRKECİ	(Aksaraydan - Yediküle)	6'	5.42	—	
	(Yediküleden - Sirkeciye)	10'	6.01	24.00	
37 EDİRNEK-SİRKECİ	(Sirkiciden - Yediküle)	18'	6.34	24.32	
	(Yediküleden - Aksaraya)		—	1.04	
37 EDİRNEK-SİRKECİ	(Aksaraydan - Edirnekapıya)	6'	5.37	—	
	(Edirnekapı'dan - Sirkeciye)	12'	6.00	23.55	
37 EDİRNEK-SİRKECİ	(Sirkiciden - Edirnekapıya)	14'	6.29	24.24	
	(Edirnekapı'dan - Aksaraya)		—	24.51	

3164

ZAYI — Tophane Zeytinburnu imalâtı Harbiye fabrikaları taavütü sağladığından almış olduğun tekaüt masş cüzdanımı ve şehadetnamemi kaybettim. Yenileri almayağından hükümlü yoktur. AM oğlu Mustafa. (3936)

Göz Hekimi

Dr. S. Şükrü

Birinci sınıf mütebbess
(Bâbıali) Ankara caddesi No. 60

İmtihanlar

Orta Ticaret Mektebi imtihanları

ANKARA, 30 (Milliyet) — Ankara orta Ticaret mektebinin imtihanları haziranın on beşinde başlayacak ve 1 Temmuzda bitecektir. Bu senede mektepten yirmi kadar efendi mezun olacaktır. Bunlardan yarı şimdiden mali ve iktisadî müessesata yetleşmiş, mütebakisi de imtihanlar bitinceye kadar gene bu kabil müesseselere yerleştirileceklerdir. Mektebin tedris heyeti ile muallimleri imtihanların bittiği gün İneboluya giderek kamp kuracaklar ve ağustosun birine kadar orada kalacaklardır. Kamp için İneboluda şimdiden istihzaratta bulunulmaktadır..

VERNER

Ankaranın en lüks TUVALET salonu
Bankalar caddesi
Tel: 3240
Ankarapalası
Tel: 3410

2606

İstanbul alsiye mahkemesi 4 üncü hukuk dairesinden 34 numaralı hanece müsteciren sakin ve mahalli mezkûrda mühürdar caddesinde 28 No. lu dükkân da kolonyacı Ligor efendiyi.

İspirto ve meşrubatı külliye inhisar işletme Türk anonim şirketi aleyhine ikame etmiş olduğunuz 926-1098 No.lu men'î müdahale davasından dolayı mahkememizden sadır olan 3-1-927 tarih ve 931-188 adetli ilânın temyizden teklifi İstanbul ispirto ve ispirtolu içkiler başmüdürlüğü vekili avukat Rüstem Kemal Bey tarafından 26-9-31 tarihinde ba arzuhale talep edilmiş ise de işbu arzuhalin sureti gösterdiğiniz ikametgâhda bulunmadığınız cihetle tarafınıza tebliğ olunamamıştır. Mahkemece mümeyyiz vekilinin muvafık görülen talebine binaen temyiz arzuhalinin on beş gün müddetle ilânın temyizden tebliğine karar verilmiş ve bu bapta arzuhal mahkeme divanhanesine asılmıştır. Tarihi ilândan itibaren on beş gün zarfında cevabî lâyhânızı mahkeme kalemine vermeniz lüzumunu tebliğ makamına kaim olmak üzere ilân olunur. (3949)

ZAYI — 524 numarolu İman cüzdanımı zayi ettim. Yenisi almayağımından hükümlü yoktur. Arif Mehmet

İş Bankası kumbara ikramiyelerini bir misli çoğaltarak 10,000 liraya çıkardı

Bundan sonra her keşidede 5000 lira ikramiye verilecektir

Her keşidede "207" kumbara sahibi ikramiye alacaktır.

Mükâfatlar

[Her keşidede]

Birinci mükâfat	1000 L.
İkinci "	250 "
10 kişiye (100 erden)	1000 "
20 " (50 şerden)	1000 "
175 " (10 ardan)	1750 "
	5000 L.

[Kuralar eskisi gibi 1 nisan ve 1 teğrinievvel tarihlerinde çekilecektir.]

3103

Umumi Neşriyat ve Yazı İşleri
Müdürü ETEM İZZET
Gazetecilik ve Matbaacılık T. A. Ş.